

TREBALL FI DE MÀSTER

L'ENFOCAMENT INTERSECCIONAL I L'ACCIÓ COMUNITÀRIA EN LES POLÍTIQUES JUVENILS D'OSONA

MÀSTER OFICIAL EN POLÍTIQUES SOCIALS I ACCIÓ COMUNITÀRIA

ALUMNA: GEMMA COLLELL I COROMINA

TUTORA: CAROLINA MUÑOZ-MENDOZA

Universitat
de Girona

Universitat de Lleida

IGOP
Institut de
Govern i
Polítiques
Públiques

UAB
Universitat
Autònoma
de Barcelona

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

AGRAÏMENTS

L'experiència personal de combinar el màster, amb la família i la feina ha estat molt intensa tan pels continguts adquirits, alguns d'ells molt complexes i que m'han remogut internament, com per la gestió diària.

Estic molt agraïda a la meva tutora pel seu acompanyament i a totes les persones que amb entusiasme i predisposició han acceptat formar part d'aquesta investigació. Espero que aquest treball segueixi impulsant el canvi que tan anhelem les professionals de Joventut per anar millorant la qualitat de vida de TOTES les persones joves i les sapiguem acompanyar a TOTES en el seu procés de vida.

Animo, a totes les persones, especialment a les joves que pateixen constantment opressions i discriminacions, a què a través de la mobilització exigeixin a l'administració que es comprometi i realitzi canvis per transformar la societat, i que ho faci escoltant-los i donant-los-hi poder.

També vull agrair personalment als meus pares, germana i a en Jep, que són fantàstics i que fan que les coses siguin més fàcils i sempre m'animen a seguir lluitant per aconseguir un món millor.

Marcel i Ainet, heu set molt pacients i espero haver-vos transmet i seguir fent-ho, l'amor cap a totes les persones, a escoltar les vostres curiositats i inquietuds internes... I que davant de les injustícies hi hem de prendre partit.

ÍNDEX

NOTA PRELIMINAR

RESUM – ABSTRACT

1. JUSTIFICACIÓ.....	6
2. PREGUNTA D'INVESTIGACIÓ I OBJECTIUS	8
3. FONAMENTACIÓ TEÒRICA	9
3.1. Les desigualtats com a factor a atendre en les polítiques de Joventut locals	10
3.2. Enfocament interseccional aplicat a les polítiques públiques	11
3.3. Els debats teòrics entorn de la interseccionalitat	13
3.4. Polítiques de Joventut inclusives com a necessitat i com a deure polític.....	16
3.5. L'acció comunitària com a estratègia per les polítiques inclusives de joves.....	18
3.6. La participació com a metodologia per l'acció comunitària amb joves	20
4. MARC ANALÍTIC.....	22
5. METODOLOGIA.....	23
6. TREBALL DE CAMP	24
7. RESULTATS	26
7.1. Descripció del cas d'estudi: les polítiques juvenils de la comarca d'Osona	26
7.2. Anàlisi	31
7.2.1. Percepcions generals sobre la joventut	31
7.2.2. Percepcions sobre les polítiques públiques de Joventut	33
7.2.3. Percepcions sobre la participació de les joves en la política de joventut d'Osona.....	35
7.2.4. Espais per a l'enfocament interseccional en la política de joventut .	38
7.2.5. Estratègies d'acció comunitària per la inclusió de l'enfocament interseccional en la política de Joventut	40

8. CONCLUSIONS	47
9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	50
10. ANNEXOS	54

NOTA PRELIMINAR

Abans de procedir amb la lectura d'aquest treball i donat que aquest l'he intentat fer amb una mirada interseccional i de gènere, he trobat convenient parar-me un moment a analitzar i explicitar, quins son els meus propis eixos d'opressió i privilegis ja que aquests influencien la meva persona i interpretació del món. Així doncs, els eixos de privilegi principals que em marquen passen per ser una persona blanca, europea, heterosexual, de classe mitjana, amb estudis superiors, entre altres i com a eix d'opressió central determinaria el fet de ser dona i mare.

Per tant, en aquesta investigació he intentat tenir sempre present per una banda, d'on parteixo jo i per altra, els eixos d'interseccionalitat que poden influir en la joventut i com aquests, segons els privilegis i opressions que reben i els hi venen donats, posiciona el propi col·lectiu de joves en situacions diferents. Puntualitzar doncs, que provablement se m'hauran escapat *variables* de forma no intencionada per desconeixement i per la complexitat de posar-me a la situació de persones joves i en les seves característiques individuals.

A més, he tingut la voluntat d'utilitzar un llenguatge inclusiu en aquesta investigació, i és per això que he decidit utilitzar el genèric femení en la redacció, que en fer un femení en plural faig referència tant a homes com a dones, promovent que les dones tinguem més visibilitat i no quedem amagades en el genèric masculí.

Ara sí. Espero que la lectura sigui amena, interessant i convidi a posar-ho a la pràctica.

RESUM

La joventut és una etapa vital molt poc reconeguda i que de base parteix com a mínim d'un primer eix de desigualtat: l'edat; i dins d'aquest, amb franges amb nul·la o escassa participació als afers públics i que sol produir un distorsionament entre les necessitats reals de les persones joves diverses i les necessitats percebudes per l'administració. Previ a la realització d'aquest treball es parteix de la idea que enfocar les polítiques de joventut de forma inclusiva és la millor manera d'incidir en les estructures socials. Es proposa que aquestes polítiques apliquin la perspectiva interseccional i la comunitària. Per aconseguir-ho, es planteja fer-ho a través d'un element fonamental en les polítiques públiques, que és la participació. A través d'una participació *de i entre* les persones joves, buscant estratègies que facin possible que el seu grau de decisió sigui el màxim possible.

Aquesta investigació, doncs, aporta coneixement en els processos de les polítiques i en diferents nivells d'actuació perquè es puguin aplicar a la pràctica diària de les professionals de Joventut per tal d'empoderar i fer partícips al màxim la població jove diversa (d'Osona), evitant *fer el de sempre*. Per tant, es planteja el procés d'investigació com una aportació innovadora per manca de referents similars i visionària sobre cap a on s'han de dirigir les polítiques de joventut. Les conclusions que s'extreuen de la present investigació reafirmen el tipus de política juvenil, les perspectives i les metodologies plantejades, i també aporten reflexions i experiències de pràctiques professionals que enriqueixen la recerca.

Paraules clau: joves, polítiques joventut inclusives, interseccionalitat, participació, perspectiva comunitària, desigualtats socials, empoderament, relacions.

ABSTRACT

Youth is a vital yet very little recognised stage of life. Age; in itself, is the first cause of inequality for youth. This inequality comprises of periods of very little or no participation in public affairs, which often produces a distortion between the real needs of the diverse age groups of young people and the needs perceived by the administration. This work originates from the idea that an inclusive approach to youth policies is the best way to influence social structures. It is proposed that these policies apply the intersectional and community perspective. The route to success in achieving this would be through a key element in public policy, participation. Through this participation, of and among young people, they can determine the best strategies to achieve the highest degree of decision possible.

This research, therefore, provides knowledge in both the policy processes and the different levels of action so that they can both be applied to the daily practice of youth professionals in order to empower and involve the diverse young population (of Osona) as much as possible, avoiding older inefficient methods. Therefore, the research process aims to be an innovative contribution due to the lack of similar references and also visionary on the direction of youth policies.

The conclusions drawn from the present research reaffirm the type of youth policy, perspectives and methodologies proposed, and also provide reflections and experiences of professional practices that enrich the research.

Keywords: youth, inclusive youth policies, intersectionality, participation, community perspective, social inequalities, empowerment, relationships.

1. JUSTIFICACIÓ

En els últims 5 anys, les polítiques de Joventut a Catalunya es replantegen, amb més o menys èxit, des d'una perspectiva inclusiva i interseccional. L'enfocament metodològic principal és la participació i dinamització juvenil. Malgrat això i que cada vegada hi ha més consciència i debat al respecte, les polítiques públiques se segueixen construint de manera segmentada i homogeneïtzades per a tots els públics (Vilà 2021 i Brugué 2021).

A Catalunya, l'any 2000 es va elaborar el primer Pla Nacional de Joventut (PNJCAT) que va promoure a què l'any 2010 s'aprovés la Llei Catalana de Joventut 33/2010 de l'1 d'octubre. Per operativitzar la llei, es va elaborar un nou pla nacional (PNJCAT 2010-2020), i actualment, degut a la pandèmia s'ha endarrerit la nova planificació i hi ha previst que es publiqui properament. Més enllà d'això, el PNJCAT compta amb 4 principis rector: Integralitat, Qualitat, Participació i Transformació, i amb 7 reptes a assolir:

- 1- Aconseguir l'èxit en la trajectòria educativa de les persones joves
- 2- Aconseguir l'èxit en la trajectòria laboral de les persones joves
- 3- Aconseguir l'èxit en transició domiciliària de les persones joves
- 4- Promoure una vida saludable de les persones joves
- 5- Avançar cap a l'autonomia, el desenvolupament personal i la participació en allò col·lectiu de les persones joves
- 6- Universalitzar la cultura entre la població juvenil: treballar perquè l'oferta cultural respongui als objectius educatius i socialment cohesionadors
- 7- Avançar cap a un nou model de país i de societat cohesionada, vertebrada territorialment, sostenible, inclusiva i innovadora en les formes d'organització col·lectiva

Aquests reptes es despleguen a través de planificacions estratègiques més concretes i adequades als territoris com són els "Plans Comarcals (PCJ)" i "Plans Locals (PLJ)", en què es pretenen realitzar de la manera més participativa les seves fases de diagnosi, disseny, implementació i avaluació. Pel que fa als reptes 5 i 7 principalment, necessiten una clara intencionalitat transformadora per assolir-los i la present investigació es focalitza en ells a través d'una mirada interseccional i comunitària, enfocaments que són transversals al conjunt d'aquests reptes. En efecte i des de la perspectiva d'aquest treball, el principal repte de les polítiques de joventut de la mà de les seves professionals és aconseguir que les perspectives inclusiva i interseccional travessin i impregnin cadascun dels reptes dels marcats al PNJCAT. Per aquest motiu, la present investigació busca aproximar-se a aquest repte amb aportacions que es puguin aplicar en la pràctica diària de les professionals de Joventut per tal d'empoderar i fer partícips al màxim la població jove diversa.

Per altra banda i com a suport a aquests reptes, s'han generat diverses formacions -reglades i no reglades- en l'àmbit de la Joventut, per exemple el curs sobre Polítiques Locals de Joventut impulsat per l'Escola de l'Administració Pública de Catalunya i l'Agència Catalana de la Joventut de la Generalitat de Catalunya, i el Màster interuniversitari en Joventut i Societat (dels pocs estudis a l'Estat Espanyol centrats en l'àmbit de la Joventut), que promouen que les polítiques juvenils comptin amb la màxima participació juvenil creant vincle i a través de la dinamització i de la incorporació de la diversitat de tota la joventut. En aquest sentit, des del 2018, es van

realitzant formacions per professionals que treballen amb persones joves centrades primerament en la interculturalitat i els darrers anys amb la interseccionalitat, imprescindible de tenir present a l'hora d'interactuar amb les persones joves i dissenyar accions públiques enfocades a elles.

És en aquest context que, tot i els avenços dels darrers anys i de la constant inquietud de les professionals de saber abordar les situacions complexes que presenten les persones joves i com es dona resposta des de l'administració, que es pren consciència que cal un canvi en la manera de fer i comprendre el paper de les persones joves. La diversitat no hauria d'anar en detriment de la igualtat de drets i d'oportunitats per desenvolupar al màxim les potencialitats i projectes de vida de les persones (Casas, 2011).

Tenint en compte aquest context català, aquest treball s'enfoca a la comarca d'Osona que inclou 50 municipis, amb contrast entre ruralitat i centres urbans, i amb gairebé 44.000 joves d'entre 12 i 35 anys². Entre aquesta població jove, hi ha més de 100 nacionalitats diferents³ i s'estan atenent cada vegada més joves migrats sols amb situació d'irregularitat i amb forta vulnerabilitat social.

Treballo en un servei comarcal de Joventut i anteriorment he treballat en altres ens locals. La perspectiva comarcal, no només de la meua àrea sinó en la resta d'àrees del Consell, m'ha fet conèixer i comprendre les relacions que s'estableixen (mitjançant el treball Inter departamental i supramunicipal, delegació de competències, marcs nacionals d'intervenció, etc.) i entendre la capacitat dels ens comarcals d'operativitzar el marc legal establert. Em permet conèixer el marc teòric i normatiu, marcar línies estratègiques a seguir pels ajuntaments de la comarca, i establir mecanismes de disseny, implementació i avaluació de les polítiques que impulsem. Exposar aquesta realitat com exemple, em serveix per dimensionar com les professionals públiques (administratives, tècniques, polítiques) podem provocar canvis en el sistema.

Per altra banda, malgrat la voluntat i compromís de desenvolupar polítiques participatives i inclusives a la comarca d'Osona amb i per a les persones joves, el treball conjunt és molt difícil per varis factors tan interns com externs de l'administració. En les actuacions no s'aconsegueix prou diversitat i la població jove, tot i comptar amb polítiques específiques, segueix vivint desigualtats i sense poder desenvolupar el seu projecte de vida. La present investigació vol abordar-ho, des d'una aproximació més humana evitant *fer el de sempre*. Per tant, es planteja el procés d'investigació com una aportació embrionària de cap a on s'han de dirigir les polítiques de joventut, pel seu caràcter innovador i manca de referents similars.

En el cas del servei de Joventut i el servei d'Acollida i Integració del Consell Comarcal d'Osona, l'any 2020 es va dissenyar una acció revolucionària – tant en aquell moment com actualment– perquè donava veu i poder a la joventut diversa i àmpliament invisibilitzada a l'esfera pública. *L'Altaveu Jove d'Osona* va ser una acció dissenyada per les professionals dels dos serveis per tal de comptar amb un grup divers de joves perquè formessin part d'un futur equip de treball (joves i tècniques) impulsat per l'administració, amb l'objectiu de dissenyar, proposar i avaluar les polítiques de Joventut i d'Acollida i Integració d'Osona. Tot i les dificultats relacionades tant amb la pandèmia com amb altres casuístiques, actualment aquests equips reflexionen si el

² Observatori Socioeconòmic d'Osona, dades padró contínu any 2021.

³ Idescat, 2021.

plantejament d'aquesta estratègia d'interlocució i de treball conjunt (administració – joves diversos) va ser encertada. Es posa en dubte i amb la present investigació es pretén descobrir com millorar aquest projecte així com també aconseguir aportacions innovadores que orientin la creació d'actuacions que persegueixen els mateixos o similars objectius.

Finalment, cal ressaltar que gairebé tota la meua experiència professional s'està desenvolupant en l'àmbit públic, i puc corroborar humilment, que la interacció entre la teoria i la pràctica, és una bona estratègia per innovar, ja que ambdós dimensions proporcionen un millor coneixement de les polítiques públiques oferint estratègies i criteris a les professionals públiques (*Brugué et al, 2013*). El propi Màster en Polítiques Socials i Acció comunitària contempla aquests aspectes i és un valor que l'enriqueix.

Seguint aquests arguments i el context de la comarca d'Osona, aquesta investigació es centra en les polítiques juvenils actuals i com han de ser les futures, dirigides a la població adolescent i jove, contemplant la franja d'edat de 12 a 30 anys aproximadament.

2. PREGUNTA I OBJECTIUS

2.1 PREGUNTA D'INVESTIGACIÓ

Quines estratègies inclusives poden generar les polítiques públiques juvenils d'Osona per a treballar conjuntament amb les persones joves, des d'un enfocament interseccional i d'acció comunitària?

2.3 OBJECTIUS D'INVESTIGACIÓ

Objectiu general:

Identificar estratègies inclusives que poden generar les polítiques públiques juvenils d'Osona conjuntament amb les persones joves, des d'un enfocament interseccional i d'acció comunitària.

Objectius específics:

- Aportar al debat sobre com les polítiques públiques enfocades a la Joventut es poden concebre i operativitzar des d'una perspectiva interseccional i comunitària.
- Establir un marc conceptual específic per a l'aplicació de l'enfocament d'interseccionalitat i acció comunitària respecte a la població juvenil.
- Oferir eines i recomanacions pràctiques a les professionals públiques que tenen incidència en la població jove, per incorporar la seva incidència en les dinàmiques de treball (diagnosi, disseny, implementació, comunicació i avaluació).
- Fer retorns adequats i adaptats dels resultats de la investigació als agents que hi han col·laborat i amb altres vinculats a l'acció pública juvenil tan d'Osona com d'altres indrets.

3. FONAMENTACIÓ TEÒRICA

“És impossible parlar d’una història única sense parlar de poder. Hi ha una paraula, una paraula ingbo, que em ve al cap cada cop que penso en les estructures del poder que hi ha al món: nkali. És una paraula que podríem traduir més o menys com “ser més gran que un altre”. Igual que els nostres mons econòmics i polítics, les històries també es defineixen pel principi de nkali: com s’expliquen, qui les explica, quan s’expliquen, quantes històries s’expliquen... Tot depèn del poder, en realitat. El poder és l’habilitat no només d’explicar la història d’una altra persona, sinó de fer-la la història definitiva d’aquella persona.” Chimamanda Ngozi Adichie⁴.

Vivim en un món estrepitosament canviant i molt desigual en múltiples eixos com gènere, territori, classe social, origen, entre altres. Cada vegada la societat és més polaritzada i els valors que estan més de moda són els que fomenten l’individualisme, el conflicte, en contra de la solidaritat, lo col·lectiu, l’equitat.

El model vigent de protecció social occidental presenta desajustos entre el que ofereixen les polítiques públiques i les necessitats de la ciutadania. Descaradament, el sistema té tendència a deshumanitzar-se i que les formes de promoció i de capacitat de les persones no s’ajusten a la diversitat de població a qui “representa” i a qui van dirigides. Un encert perquè les organitzacions gestionin eficaçment les polítiques és que identifiqui, reconegui i treballi conjuntament amb les dinàmiques comunitàries existents al territori a on estan ubicades. I en cas que no existeixi xarxa comunitària, doncs té el deure polític de crear-la.

El sistema de protecció social més que facilitar la mobilitat social, perpetua situacions amb uns serveis condicionants i escassos i amb poca capacitat de fomentar que les persones usuàries d’aquests serveis no se sentin humiliades. L’excés de burocratització, fiscalització del comportament de les persones ateses, excessiva intervenció individual, i l’increment de les necessitats, afavoreix que no hi hagi suficient temps per a l’acció grupal i comunitària. I això va en contra del concepte d’empoderament individual i posteriorment l’empoderament col·lectiu que ha de vetllar tota política pública, oi? (Godàs, 2021).

En la societat actual es fa difícil generar estratègies col·lectives per revertir aquestes tendències que fomenten l’assistencialisme i l’individualisme. Si la societat és de tothom, la política també ho ha de ser. I cal tenir sempre present que no existeix la persona “estàndard” i que les polítiques socials han de respondre a tota la diversitat de persones presents a la societat tal com suggereix l’enfocament interseccional, entenent en tot moment, que les respostes públiques no poden ser fragmentades, sinó que han de ser integrals (atenent diversos àmbits), han d’anar de la mà d’equips multidisciplinaris que es reconeguin, que tinguin vocació de servei i que intervinguin i acompanyin des d’una mirada de co responsabilitat amb les persones, evitant mirades jutjadores i limitants; incorporant la xarxa comunitària d’on viu la persona, i sobretot, que les persones siguem agents actius de la pròpia transformació.

⁴ Transcripció de la xerrada “Sobre el perill dels tòpics” que l’autora va realitzar el 2009 a TEDx TALK.

En el marc d'aquest debat, aquest treball aborda els espais que es poden generar en el camp de les polítiques públiques locals de joventut, per a combatre aquests problemes marc de les polítiques i models de protecció social predominants, que dificulten l'efectiu desenvolupament d'aquest grup social altament determinat per les desigualtats que els afecta. Suggestim com a alternativa l'enfocament interseccional i a partir d'aquí, les oportunitats que brinden les accions comunitàries centrades en la participació juvenil.

3.1 Les desigualtats com a factor a atendre en les polítiques de joventut locals

La nostra societat presenta desigualtats estructurals i les vides de les persones, es troben travessades per eixos de desigualtat (edat, gènere, classe social i origen geogràfic, entre altres), que afloren i són visibles en les relacions interpersonals, mostrant com aquests eixos oprimeixen i/o ofereixen privilegis segons la persona, el col·lectiu, el context, etc. D'aquesta manera, les polítiques locals de joventut tenen el deure i la necessitat de repensar la discriminació a partir de les diverses i plurals formes que viu la població.

A l'hora de concebre, dissenyar i desplegar les polítiques públiques, parteixo de la idea que la dimensió micro (municipalisme) i la dimensió macro (societat) són necessàries, complementàries i que cal que s'interpel·lin. Està clar que per donar resposta a les noves situacions socials, el municipalisme hi té un paper cabdal, doncs pot ser generador de bones pràctiques i "bassa d'oli" per la proximitat amb les persones i a nivell de governança té més facilitats que en nivells supramunicipals. Les aportacions (*Brugué et al, 2015*) especifiquen com de rellevant n'és la dimensió local per l'apoderament de les persones que viuen en una comunitat concreta. No obstant, tot i que supramunicipalment hi ha més dificultats que a nivell local, considero que és igual d'important promoure-ho, doncs sovint, aquests ens marquen agendas polítiques, creen "tendències" en les polítiques i això influeix directament als municipis.

Els autors també indaguen en el concepte de "comunitat política" i com d'imprescindible és que aquesta comunitat política tingui el dret o la capacitat per participar del seu govern. Un altre concepte a destacar és la de "polititzar la comunitat" i com aquesta comunitat política, pot fer front als reptes socials mitjançant l'acció col·lectiva. I aquest punt em porta a enllaçar-lo amb la revalorització d'allò col·lectiu, doncs com es pot parlar de comunitat política, si a la pràctica no és així, ja que moltes persones no ho poden exercir per les condicions d'exclusió social que viu.

Quan parlem de "polititzar la comunitat", estem parlant d'empoderar-la (*Brugué et al, 2015*). Una societat activa, participativa, té menys risc de "caure" en les debilitats de la democràcia com ho podria ser l'autoritarisme.

Els autors J. Martí i O. Rebollo en la seva obra "*Participació ciutadana: bases, mètodes i tècniques*" comenten que les desigualtats es plasmen en el terreny polític, o sigui, en la gestió dels afers públics, en la presa de decisions sobre els aspectes que afecten el conjunt de la comunitat o que tenen a veure amb interessos generals. Històricament, actualment i si no es vetlla, en el futur, hi seguiran havent-hi individus i grups que quedaran al marge de les decisions que els hi afecten. Els autors, a més, celebren que el segle XX hagi estat el segle en què els drets polítics van ser una realitat i que per tant, es va promoure molt la intervenció de les persones en els afers públics. Especifiquen, però, que tot i que es van superar certs nivells de desigualtat

política, “les desigualtats continuen existint i condicionant el mapa social en el qual es dibuixen la resta de desigualtats”.

Hi ha varis factors que condicionen aquesta intervenció en l'esfera pública, pel que fa a l'edat, condiona que es pugui participar plenament en la vida política (dret a vot, dret a presentar-se com a càrrec electe, dret a associar-se, a expressar-se lliurement, etc). En aquest sentit, durant la infància, adolescència i joventut (fins a la majoria d'edat), no es té aquest dret de participar a la vida política, tot i que hi ha aspectes que els hi afecten plenament i també entenent que la cultura participativa s'ha d'anar impregnant en edats primerenques per anar aprenent a organitzar-se, comunicar-se, decidir, entre altres aspectes rellevants per a l'emancipació i promoció de les persones. Aquestes aportacions justifiquen encara més la necessitat imperiosa que les polítiques públiques incloguin tots els grups d'edat, tota la seva heterogeneïtat, totes les demandes i interessos per resoldre-ho col·lectivament creant xarxa, relacions de suport, de cura entre les pròpies persones i amb la facilitació de l'administració.

De fet, qualsevol acció que es desenvolupa des de les polítiques de joventut no és mai neutra. Si aquestes polítiques no s'adeqüen a la diversitat de les persones joves i no es treballa per superar les desigualtats socials, s'estaran perpetuant o reproduint les desigualtats socials i possiblement exclouent a persones i grups pel ple desenvolupament dels seus projectes vitals⁵.

3.2 Enfocament interseccional aplicat a les polítiques públiques

La societat és cada vegada més diversa i les polítiques de joventut segueixen sota la lògica d'una “ciutadania general” concebant la ciutadania i les joves com homogènies. Estem totes d'acord que les polítiques públiques han de ser universals però no s'ha de confondre amb fer polítiques estàndards. Malauradament, aquestes polítiques es fonamenten sobre unes bases exclouents: sistema patriarcal, masclista, binari, sistema econòmic agressiu i insostenible, i un llarg etcètera, que segueix alimentant les desigualtats socials. En aquest context, hem de reconèixer que les persones joves ja parteixen, de base, d'un primer eix de desigualtat: l'edat, i dins d'aquest, hi ha diverses franges d'edat que presenten tan similituds com diferències notòries. I les noies, a part de l'edat, també hi ha el factor sexe, i llavors ja s'hi sumen la classe social, l'origen, entre altres eixos de desigualtat. Des d'aquesta perspectiva, parlar de “ciutadania en general” com de l'existència de grups definits per un sol eix de desigualtat, és distorsionar la realitat i generar exclusions; i precisament a això intenta donar resposta la perspectiva interseccional. És una eina que permet fer visibles, analitzar i intervenir en situacions de desigualtat des d'una aproximació complexa, que té en compte que els eixos d'opressió no actuen de forma independent sinó relacionada (Coll-Planas i Solà-Morales, 2018). Hi ha el risc d'entendre i fer polítiques públiques sobre “un neutre-hegemònic” com a subjecte base (Rodó -de-Zárate, 2016).

La perspectiva interseccional, aporta noves òptiques i noves intervencions en la realitat social que es vol transformar. L'abordatge sectorial en què es basen les polítiques públiques presenten limitacions en determinades situacions, doncs la realitat, com ja s'ha anat manifestant, és mot complexa i les persones es defineixen per múltiples factors. Per aquest motiu, la

⁵ Unitat 1, curs sobre Polítiques locals de Joventut, Escola de l'Administració Pública de Catalunya i l'Agència Catalana de la Joventut.

interseccionalitat té aquesta aplicabilitat universal i lluita perquè les polítiques siguin realment inclusives, i alhora propicia a què es (re)plantegin les limitacions del sistema actual en clau d'oportunitat i de nova creació de metodologies i pràctiques socials més actualitzades, integrals i inclusives. Doncs sense aquesta mirada interseccional, els problemes que afecten a unes persones poden quedar-se sense resposta apropiada o adequada, i per tant, les respostes que es donen siguin menys ajustades i integrals. McCall (2015), com cita Rodó-de-Zárate (2016, p. 144), assenyala que la interseccionalitat s'esforça per captar la complexitat de la vida social des d'una perspectiva multidisciplinària, es tracta per tant, d'un nou enfocament que renuncia formes simplistes o reduccionistes de l'anàlisi de la realitat social. D'aquesta manera, la interseccionalitat aspira a ser una teoria política en el sentit de canalitzar un conjunt de reivindicacions per a formular propostes de polítiques públiques d'igualtat o anti discriminatòries. Chrenshaw distingeix dos tipus d'interseccionalitat: l'estructural i la política. Pel que fa la primera, es refereix a les experiències interseccionals que tenen els individus o grups que pateixen opressions interseccionals. Pel que fa a interseccionalitat política, fa referència al marc teòric de les polítiques públiques d'igualtat, que visibilitza o no aquestes experiències interseccionals (Sales, 2017).

La interseccionalitat ha existit sempre, en la manera en què vivim, interactuem i entenem la discriminació i la desigualtat. No obstant, en els darrers anys s'està discutint explícitament molt més que el gènere i els drets humans (AWID, 2004). Aquesta perspectiva neix dels estudis de gènere i la teoria feminista contemporània. A partir de l'autora K.Chrenshaw que va centrar-se en l'experiència concreta d'opressió de les dones negres, i pretenia explorar tan les diferències existents dins d'aquestes categories (sexe i raça) com les opressions específiques que la interacció entre aquestes categories suposava. A partir de les seves aportacions, son altres les autores que fan aportacions amb l'objectiu de capturar les múltiples relacions entre les diferents dimensions de les estructures de poder com el gènere, la raça, la classe, la sexualitat o l'edat.

La interseccionalitat no pretén fragmentar el subjecte interseccionat sinó possibilitar que s'entengui que, tot i que les causes de l'opressió siguin múltiples i diverses, el poder actua sistemàticament provocant desigualtats. A més, permet que es posin de relleu identitats concretes opressives, permetent aliances que reconeguin la diferència i alhora identifiquin i treballen les causes comunes de l'opressió.

No obstant, hi ha poca recerca aplicada i poca experiència pràctica d'implementació en polítiques públiques. Un d'aquests treballs és la "Guia per incorporar la perspectiva interseccional a les polítiques locals" (Coll-Planas i Solà-Morales, 2018) els autors assenyalen que l'objectiu dels serveis és el de vetllar per incorporar les especificitats dels col·lectius diversos en les polítiques públiques, per tal de garantir que siguin inclusives i evitar així la discriminació. La guia, a més, aporta propostes aplicades innovadores concebudes des de la corresponsabilitat, la gran majoria europees.

Dins d'aquest debat sobre l'aplicació de l'enfocament interseccional a les polítiques públiques, el que sí que comparteixen les autores consultades és que és imprescindible comptar amb dades empíriques referents a persones amb identitats múltiples, tan en situacions d'opressió com de privilegi, i l'altra aspecte que és conseqüent del primer, és que totes les actuacions que es despleguin com a polítiques públiques interseccionals, es construeixin "de baix cap a dalt". És a dir, entendre que l'expertesa en aquest àmbit és de les persones que s'hi troben, i per tant, els

empleats públics (inclosos els càrrecs electes), han d'escoltar, reconèixer, i construir plegats els anàlisis i les formes d'intervenció. Si les metodologies d'anàlisis són categòriques i verticals és poc probable que aconseguixin descobrir lo que es pretén. Es requereix generar investigacions específiques al voltant de les vivències d'aquelles persones que viuen en els marges, les més pobres entre els pobres, i també d'aquelles que pateixen diverses formes d'opressió. Es necessiten descripcions i testimonis personals, així com informació desagregada d'acord amb l'origen, l'ètnia, el sexe, l'ètnia, l'edat, l'estatus ciutadà i altres formes d'identitat. L'anàlisi ha de tractar de revelar com determinades polítiques i pràctiques configuren les vides de les persones afectades, distingint-les d'altres que, pel contrari, no es troben sota la influència dels mateixos factors (AWID, 2004).

Tan Crenshaw com AWID, potser perquè les dues es dediquen al món del dret en la defensa dels drets humans i són activistes, assenyalen que és cabdal comptar amb un marc teòric que inclogui la dimensió estructural i la dinàmica de la interacció entre diferents polítiques i institucions. I que a més, identifiqui pràctiques que encaixen amb patrons discriminatoris i per a distingir-les d'aquells fenòmens que són idiosincràtics amb respecte a l'actor o la comunitat. Hi ha persones presents en diferents eixos de desigualtat que són excloses de possibles feines, i no hi ha bases legals per argumentar, per exemple, si és per discriminació sexual o per discriminació racial (AWID, 2004). El franc repte del discurs interseccional per tant, és activar-se políticament, concebut formes d'articulació diverses per format com per agents implicades. És necessari el pas d'una teoria social del poder a una teoria política del poder, capaç d'articular políticament diferents relacions de poder en el discurs interseccional (Sales, 2017).

Aplicar la perspectiva interseccional en el disseny i execució de polítiques públiques suposa qüestionar en quina mesura la varietat d'instruments de les polítiques públiques (estratègies, plans, programes, projectes i accions) que es dissenyen contribueixen a reproduir les desigualtats, discriminacions i violències (estructurals, contextuals, simbòliques i materials) o bé, a transformar-les i a construir contextos igualitaris, justos i que respectin els drets fonamentals de totes les persones. Aquesta pregunta es pot respondre amb l'aportació d'alguns criteris utilitzats des de perspectives feministes: llenguatges, presència i representació, participació, empatia i cures. Aquests criteris no estan deslligats de les polítiques de Joventut inclusives i serveixen de guia per aprofundir en la present investigació.

3.3 Els debats teòrics entorn a la interseccionalitat

Una qüestió que s'ha de tenir en compte és que a vegades, la interseccionalitat es presenta com la panacea per l'estudi de les desigualtats socials, ja que pot donar compte a les experiències opressores i evita exclusions dels grups que queden als marges. No obstant, segons Rodó -de-Zárate, hi ha confusió sobre el concepte i poques propostes metodològiques sobre com treballar-lo.

El debat obert en la literatura està molt desenvolupat i és prou complexa, ja que aquest enfocament presenta tan limitacions com potencialitats i algunes aportacions es contradiuen, critiquen, i/o es complementen. El que sí que sembla compartit per algunes de les autores és

que la interseccionalitat és un camp de recerca en si mateix i es concep com una de les aportacions més importants de la teoria feminista (Cho, Crenshaw i McCall (2013), com cita Rodó-de-Zárate, 2016, p. 143).

El fet de no definir els eixos de poder, els fa ser generadors de discriminacions/opressions interseccionals com l'edat, la classe, el sexe, la religió, etc. I de fet, aquest *etc.* serà objecte de discussió per diverses autores, ja que la seva indefinició deixa la teoria de la interseccionalitat sense concretar. En aquest cas, a l'obra "*Repensando la interseccionalidad desde la teoría feminista*", l'autor exposa que aquesta indefinició genera que la interseccionalitat es concebi com un enfocament metodològic i no com a teoria. En aquest sentit, comparteixo que la interseccionalitat s'ha de poder operativitzar per tal de poder-la dotar d'aplicabilitat, i de fet, aquesta és la gran dificultat que presenta, tan sobre com fer-ho com per la revisió i anàlisi de pràctiques que es realitzen al territori. Per altra banda, sí que considero que s'ha de concebre també, com una teoria tal i com defensen autores com Chrenshaw i AWID, doncs hi ha d'haver una part substantiva en què basar-se i regular-se.

Pel que fa a les categories, quan es parla d'interseccionalitat, es fa referència principalment als eixos de desigualtat per raó de gènere, d'origen i per classe social. Els eixos de desigualtat classifiquen i jerarquitzen les persones i grups, ubicant-les en posicions de privilegi o d'opressió en la societat. També interactuen entre sí, ja que constitueixen diferents dimensions de la vida d'una persona, i per tant, es donen de manera simultània i complexa. Aquesta simultaneïtat, pot provocar que una persona estigui en posició de privilegi en alguna dimensió i d'opressió en una altra, segons el context, el moment vital i la trajectòria personal particular, i per tant, s'entén que hi ha diferents i canviants posicions de poder.

Vàries autores parlen que categoritzar els eixos de desigualtat és una manera de limitar la pròpia interseccionalitat perquè no s'ajusta a la realitat i en conseqüència, no és fidel a les múltiples identitats que situen a les persones en uns eixos o uns altres. Aquest aspecte es pot relacionar amb quan s'exposen en un text els eixos de desigualtat: és correcte i just finalitzar la frase amb un *etc.*? Reduint els eixos amb aquest paraula, hi ha autores que denuncien que tot i que la perspectiva interseccional vol ser igualitària i visibilitzar situacions d'opressions i canviar realitats socials per fer-les més igualitàries, hi ha eixos que queden descartats, desvalorats amb el fet de no nombrar-los, o nombrar-los al final d'un llistat. Aquests diàlegs dins la literatura reafirmen encara més la complexitat d'abordar aquesta mirada tan a nivell teòric com metodològic. No obstant, això no ha de suposar cap entrebanc, al contrari, crec que la pràctica, amb més o menys encerts, pot aportar coneixements i reflexions noves que permetin anar desenvolupant la teoria. De la mateix manera, que la recerca pot complementar i enriquir la pràctica.

La següent taula permet veure els diversos eixos de desigualtat, representats segons si estan en posició de privilegi o d'opressió.

Taula núm. 1: Eixos de desigualtat

PRIVILEGIS	Desigualtat per raó d'edat		
	PERSONES ADULTES	[EDATISME]	INFANTS, JOVES, GENT GRAN
	PERSONES ADULTES	[ADULTCENTRISME]	INFANTS, JOVES, GENT GRAN
	Desigualtat per gènere		
	HOME	[SEXISME]	DONA
	MASCULÍ	[MASCCLISME]	FEMENÍ
	CISGÈNERE	[CISGNORMATIVITAT]	TRANSGÈNERE
	HETEROSEXUAL	[HETERONORMALITAT]	NO HETEROSEXUAL
	Desigualtat per origen		
	EUROPEU	[EUROCENTRISME]	NO EUROPEU
NACIONAL	[DISCRIMINACIÓ JURÍDICA]	NO NACIONAL	
SER 'D'AQUÍ'	[XENOFÒBIA]	MIGRADA	
MAJORIA ÈTNICA	[ANTIGITANISME]	MINORIA ÈTNICA GITANA	
RELIGIÓ MAJORITÀRIA	[EXPRESSIÓ RELIGIOSA]	RELIGIÓ MINORITÀRIA	
BLANCA	[RACISME]	NO BLANCA	
CATALÀ\CASTELLÀ	[BIAIX LINGÜÍSTIC]	LLENGÜES NO COLONIALS	
PERMÍS DE RESIDÈNCIA I TREBALL ADMINISTRATIVA	[INDOCUMENTADA]	DISCRIMINACIÓ PER SITUACIÓ	
Desigualtat per classe social			
RENDA ALTA	[DISCRIMINACIÓ PER RIQUESA]	RENDA BAIXA	
NIVELL INSTRUCCIÓ ALT	[DISCRIMINACIÓ PER RAÓ DE NIVELL D'INSTRUCCIÓ]	NIVELL INSTRUCCIÓ BAIX	
AMB CAPITAL SOCIAL	[DISCRIMINACIÓ PER RAÓ DE CAPITAL]	SENSE CAPITAL SOCIAL	
Desigualtat per territori			
TERRITORIS AFAVORITS	[DESIGUALTAT D'OPORTUNITATS, D'ACCÉS ALS RECURSOS I DE MOBILITAT]	TERRITORIS DESFAVORITS	

OPRESSIONS / RESISTÈNCIA

Font: Taula adaptada de l'original extreta de l'Unitat 1, curs sobre Polítiques locals de Joventut, Escola de l'Administració Pública de Catalunya i l'Agència Catalana de la Joventut.

Un altre aspecte que es discrepa a la literatura és la manera que es té d'entendre quan una persona es troba en més d'un eix de desigualtat. Tot i que els eixos de desigualtat sembla que es consideren infinits, algunes assenyalen que el fet de categoritzar-los ja va en contra d'aquesta il·limitació d'eixos. Per exemple, tot i que Chrenshaw (1989) inicia el seu discurs criticant a la teoria feminista perquè només té en compte el gènere, en el seu discurs sembla que opta per categoritzar els eixos i aquest fet, d'alguna manera la fa contradir. L'autora, amb la voluntat de veure com les categories es relacionen entre si i s'entrellacen, porta a entendre-les de forma separada i essencialitzada. Si les estructures s'entenen de forma separada hi ha el perill d'entendre-les de forma homogènia. Per altra banda, altres autores, argumenten que els eixos, o les categories – com es prefereixi dir-, no segueixen una lògica additiva com defensava Chrenshaw, sinó que parla d'encreuament dels eixos i de com aquest encreuament produeix realitats específiques. La mateixa autora parla del concepte “interseccionalitat estructural” fent referència a que totes les persones estem ubicades en relació a tots els eixos de desigualtat, ja sigui des de més privilegi o de més opressió, per incidir en el fet que les desigualtats es produeixen en contextos i moments històrics concrets.

Per part seva, l'autora M. Rodó -de-Zárate planteja una sèrie de preguntes que conviden a la reflexió de forma crítica sobre la categorització dels eixos de desigualtat. Planteja si el fet d'escollir uns eixos o uns altres significa que s'estan prioritant formes d'opressió, aspecte que la mateixa interseccionalitat vol trencar. També es pregunta si la lògica additiva i fragmentària d'entendre les categories és el que realment persegueix la interseccionalitat.

Altres autores i treballs sembla que se senten més còmodes parlant d'identitats múltiples quan es fa referència dels diferents eixos de desigualtat presents en una mateixa persona, que no pas parlar de *categories*. En aquesta investigació, es parlarà d'identitats múltiples, ja que és una terminologia que s'apropa més a la filosofia que contempla i que es persegueix, i a més es considera més ajustada al què pretén la interseccionalitat. Entendre que les persones viuen situacions concretes, segons on es troben situades en els eixos i com una mateixa persona pot sentir-se oprimida en un context i ser opressora en un altre. L'anàlisi interseccional té com a objectiu revelar les variades identitats, exposar els diferents tipus de discriminació i desavantatges que es donen com a conseqüència de la combinació d'identitats (no suma d'identitats).

La interseccionalitat, com ja s'ha comentat al principi, té una aplicabilitat universal, i aquesta és una de les seves potencialitats metodològiques. I aquesta característica pot ser útil per entendre qualsevol pràctica social o configuració cultural. També potencia la mirada cap a aquelles posicions de les interseccions entre diferents categories que solen oblidar-se i/o solapar-se per altres.

3.4 Polítiques de Joventut inclusives com a necessitat i com a deure polític

Les característiques de l'etapa vital juvenil i el moment històric que viuen (crisis humanitàries, econòmiques, ambientals, sanitàries) influeixen en el seu benestar emocional.

L'informe núm. 6 de l'Observatori Català de la Joventut (Departament de Drets Socials, 2022) sobre *“Les persones joves a Catalunya. Diagnosi de la situació actual i escenaris futurs”*, rebeu dades molt preocupants sobre la població jove, però alhora, aporta estratègies per minimitzar els riscos actuals i futurs. Segons aquest informe la situació de la població jove a Catalunya en els propers anys, en part a conseqüència de la crisi desencadenada per la COVID-19, parteix d'uns nivells de precarietat, pobresa i males condicions de vida estructuralment alts. Es preveu un augment de la desigualtat intergeneracional, ja que, per a les persones més grans de 29 anys, les condicions es mantindran constants, o, fins i tot, milloraran, però per les franges d'edat més baixes, el futur es presenta incert i complexa. És imprescindible, per tant, que l'Estat disposi de les eines necessàries per garantir a les persones joves un futur en condicions d'igualtat i amb criteris de sostenibilitat i solidaritat.

Per altra banda, el Congrés de la Joventut de Catalunya celebrat el març de 2022, va oferir diverses ponències i taules rodones, entre elles una centrada en les múltiples dimensions de l'emergència generacional, de la mà d'expertes en temes d'economia, medi ambient i sociologia. Les conclusions també, alarmants, evidencien que estem vivint una crisi en molts àmbits diferents però que s'interrelacionen com ara salut humana i salut ambiental, accés i condicions dignes al mercat laboral, accés i promoció a formació i educació, entre altres. I que les generacions futures seran les que pagaran aquests deutes. Davant aquest context imparabile, creixent i aparentment crònic, s'hi suma la sensació i la vivència de viure en un estat d'incertesa permanent *“passat enyorat, present bloquejat, futur incert”* (Moreno, 2022). La població actual jove viurà encara més canvis, i és necessari canviar certes creences i lògiques que més que empoderar, angonen a les generacions actuals i segur que també a les futures.

Davant d'aquesta situació d'emergència present i futura, és imprescindible tenir garantit la construcció del projecte vital tot i la dificultat de fer-ho, intentant reduir aquest bloqueig permanent sobre com sobreviure al dia a dia. S'han d'erradicar els factors que no fan possible la mobilitat social, la igualtat de gènere, que alimenten la desmotivació, per tan sols dir-ne alguns. En aquest sentit, les polítiques públiques adreçades a la Joventut han de contemplar tot aquest context i apostar per polítiques que ofereixin certa certesa, personalitzar polítiques, treballar interseccionalment, no segmentar tan el treball en les respostes i creure's el seu paper socialitzador que té en aquest moment que ens trobem. La persona jove ha de convertir-se en subjecte polític, ha de ser motor de canvi.

A continuació es posa de rellevància dues de les variables que cal tenir present a l'hora d'intervenir amb persones joves i per tant, de dissenyar les polítiques:

- Les persones joves no es poden preocupar tot el dia de tot: no se'ls hi pot demanar que gestionin diversos conflictes/situacions de vulnerabilitat alhora
- Una part considerable de la població jove té molta més consciència política que moltes persones adultes, i ho expressen de formes diferents a les “normalitzades”, acceptades, habituals. I s'ha de saber identificar, reconèixer, vehicular-ho i treballar-ho conjuntament.

Les polítiques de Joventut tenen la responsabilitat de generar **processos d'integració i inclusió** de totes les persones joves a la societat i de treballar per construir una societat més cohesionada (Casas, 2011). El principal objectiu de les polítiques juvenils inclusives és que han d'incidir en les

estructures socials que generen desigualtats i discriminacions, actuant de forma global a la societat -no només amb persones en risc d'exclusió social- i actuant en les causes de forma integral i estratègica. Tot i que la diversitat és complexa de gestionar, genera oportunitats que poden contribuir a una societat futura rica i plena: creativitat, adaptabilitat, capacitat de treball, empenta, etc.

Les polítiques de Joventut han de ser inclusives que busquin garantir la igualtat d'oportunitats i condicions per a tota la ciutadania i que reforcin valors com el reconeixement social, la participació ciutadana i el paper de la comunitat. La inclusió social té com a objectiu garantir que les persones i els grups tinguin capacitat de prendre decisions en els diferents aspectes i àmbits que afecten les seves vides, alhora que cal vetllar perquè tinguin una igualtat d'accés als béns, als serveis i als espais polítics, socials i físics de les seves comunitats.

Les polítiques inclusives adreçades a les persones joves s'emmarquen dins una lògica innovadora que contempla la perspectiva comunitària, promoció de l'autonomia i empoderament, proactiva, sensible a l'especificitat territorial, perspectiva multinivell, entre altres⁶. Per tant, les persones joves s'han de considerar ciutadans i ciutadanes de ple dret, i per tant, tenir l'oportunitat de la mobilitat social, tot evitant la reproducció de desigualtats.

3.5 L'acció comunitària com a estratègia per les polítiques inclusives de joves

És important tenir sempre present que les polítiques públiques no només tenen la capacitat de combatre les desigualtats, sinó que també poden contribuir a reproduir-les. Amb això, és cabdal revisar curosament les pràctiques de l'administració per detectar si es dona resposta i es reconeix l'heterogeneïtat de la ciutadania (Coll -Planas i Solà-Morales, 2018). La metodologia més encertada que les autores consultades contempen per desenvolupar polítiques inclusives és la comunitària i la participativa, doncs ambdós mètodes, sumant-hi el meu parer, són dependents un de l'altra.

És rellevant la visió comunitària de les polítiques de Joventut ja que té per objectiu mobilitzar i organitzar els ciutadans i les ciutadanes per transformar el seu entorn. Així també, és important que es fomenti la participació *de i entre* les persones joves en la construcció de les polítiques públiques, tan les adreçades directament a elles, com a la resta de la ciutadania, perquè en general, les seves propostes, necessitats i problemes solen quedar invisibilitzades en l'esfera pública, tot i que no és l'únic col·lectiu amb aquesta situació. No obstant, aquesta manca de visibilització sol produir que les necessitats percebudes per l'administració i les necessitats reals de les joves siguin molt diferents. És a través del vincle i d'una relació de confiança mútua que es pot treballar dignament, l'autonomia de les persones joves i el seu desenvolupament personal i social.

L'acció comunitària és un tipus d'intervenció que consisteix, amb paraules de Barbero i Cortés (2005:18), en:

⁶ Diputació de Barcelona. *Plans locals d'inclusió social. Guia metodològica revisada*. Col · leccio Documents de Treball, Serie Benestar Social, 13, 2012.

“L’abordatge de situacions socials col·lectives mitjançant el desenvolupament de processos organitzatius que permetin generar nous subjectes socials, nous agents col·lectius i/o noves estructures de relació entre ells que permetin encarar la transformació de situacions socials col·lectives”.

Com comenta Morales (2021), l’administració ha de comptar amb una estratègia pública d’Acció Comunitària doncs no existeix i a més, vivim en una societat dèbil, amb poca resposta col·lectiva, societats aïllades, amb un capital social escàs, i amb entitats i grups organitzats legitimats per ser representatius però que en realitat no ho són.

Segons la descripció de la situació actual del món i de com condiona i efecte a la població jove, es considera que els fonaments epistemològics i metodològics de les aportacions de Marchioni (1988) i Barbero i Cortés (2005) sobre l’acció comunitària, són del tot pertinents per la present investigació. Aquestes consideracions són:

- L’acció social neix en contextos socials injustos i desiguals, i per tant, el seu objectiu és el canvi de contextos (i no el canvi individual)
- Les relacions, les comunitats organitzades són el principal i primer recurs existent, per tant, dona protagonisme de la transformació dels efectes negatius de l’entorn als subjectes col·lectius
- L’autodeterminació individual i comunitària per decidir sobre el seu desenvolupament, presa de consciència de la situació que es viu, i les estratègies per modificar-la. Per tant, contempla que els ritmes i els processos no s’imposen ni venen predeterminats
- Les situacions socials col·lectives s’aborden a través de l’acció i l’organització, i s’entén com un procés de mobilització social amb interessos comuns

La perspectiva comunitària permet treballar enfortint les relacions i per tant, ofereixen oportunitats de millora/promoció de les persones més vulnerables. Doncs pots viure en un habitatge precari però tenir una xarxa de veïnes que et dona suport en aquest i altres aspectes i per tant, es minimitza la situació d’exclusió social que es viu. L’Acció comunitària, doncs, treballa col·lectivament objectius col·lectius orientats a una triple finalitat: l’empoderament, la millora de les condicions de vida i la inclusió i/o enfortiment de les relacions democràtiques entre els col·lectius (Rebollo et al, 2014).

Per altra banda, la base imprescindible per l’Acció Comunitària són les relacions socials. Els tres aspectes primordials de qualsevol relació social són: que ofereixen benestar emocional, són una font d’accés als recursos i són una font d’organització col·lectiva. Per tant, l’administració ha de treballar les relacions, per aconseguir societats organitzades, resilents, que donin millors respostes als reptes socials. En aquest sentit, i tal i com exposen diverses autores, s’ha de promoure l’acció comunitària *del fer* (activar relacions, promoure, construir, facilitar) i no *del consumir*, a través de la capacitat de promoure coneixement i capacitat de mobilització (Rebollo, 2021). Com argumenta Klinenberg al llibre *“Palacios para el pueblo”* (2021), la construcció d’infraestructures socials propicia les relacions.

En el desenvolupament de l’acció comunitària i pel que fa a la centralitat de l’aspecte relacional, és clau treballar des de la presa de consciència i la responsabilitat en quant a les situacions de desigualtat, de privilegi i de rang, tant de les professionals en relació a les joves, com entre les

mateixes persones joves o entre col·lectius. “...En realitat, no es tracta d’aconseguir identificar cada forma d’opressió sinó aconseguir que cada persona sigui respectada”(Ngozi-Adichie, C. 2016).

I si parlem de **relacions**, base metodològica i conceptual de l’acció comunitària i de com aquestes son generadores de canvis, ens posicionem en què les relacions son més importants que els resultats finals. És a dir, pren sentit el procés que es viu, que és el que propicia el vincle, aprenentatges, xarxes socials, benestar, entre altres. Per tant, i seguint amb aquesta lògica compartida per vàries autores, com S. Alinsky, M. Rodó -de-Zárate, M. Marchioni, M. Cortés, la metodologia comunitària dona sentit i valor a les intencionalitats de les relacions i al llarg del procés produeix la implicació de la població en la definició de necessitats, l’impuls d’accions i l’avaluació d’aquestes.

Amb tot això, reafirmar que la participació ciutadana i l’acció comunitària tenen un vincle molt estret, doncs aquesta última tracta d’enfortir els vincles i les relacions socials, i apoderen la ciutadania per fer-la partícip dels processos que l’han de conduir cap a la inclusió, que tenen en compte la comunitat com a recurs i, alhora, tenen molt present la necessitat de lluitar contra els factors que generen exclusió i tracten de combatre’ls. Per tant, l’acció comunitària no és només actuar en les conseqüències, sinó que ha de poder incidir en les causes que generen situacions de vulnerabilitat.

3.6 La participació com a metodologia per l’acció comunitària amb joves

Participar és un dret de la ciutadania per poder incidir en les decisions col·lectives. El dret a vot en les democràcies representatives és l’acte més conegut, tot i que cal fomentar altres espais de participació més enllà dels moments electorals i que siguin més permanents, sostenibles i busquin noves maneres de participació col·lectiva. Aquesta manera de concebre i de fer la política esdevé una eina educativa, ja que ofereix, entre altres, coneixements i actituds més proactives, responsables, crítiques, presa de decisions i fomenta l’empatia, entre altres. Doncs participar porta intrínseca la intencionalitat de transformar la societat, de gestionar la diversitat.

A banda que la participació és un element fonamental en les polítiques públiques, personalment, no puc concebre l’acció comunitària i polítiques de Joventut sense parlar del fet de participar. A part que és una paraula que m’encanta, he de reconèixer que m’incomoda quan no se’n fa un bon ús. És a dir, l’imaginari col·lectiu fa servir molt aquesta paraula però els significats son diferents i al meu parer, estan distorsionats. Sovint, es parla de *participar en una activitat* quan el rol que es té és el de *consumir l’activitat*; o quan un servei celebra que per decidir els usos per exemple, d’un equipament, han rebut cinc respostes i les aportacions es consideren vàlides i vinculants.

La participació és un procés que esdevé al mateix temps, finalitat i instrument. Es parla de finalitat perquè permet que les persones incideixin en el bé comú tot fomentant els seus drets i deures, i alhora, afavorint les relacions socials. Es parla d’instrument, perquè amb la participació ciutadana es milloren les polítiques públiques, fent-les més properes i transparents a la ciutadania i millorant la interlocució entre els diversos agents (ciutadania – administració). En aquest sentit, comparteixo la necessitat urgent dels autors J. Martí i O. Rebollo, en què cal

construir nous processos socials que facin sostenible la vida en societat. L'administració té el deure de generar processos participatius amb visió de "participar per transformar", ja que es busca l'empenta i els recursos necessaris de la ciutadania per canviar les coses, per transformar. Com ja s'ha comentat, el PNJCAT 2010-2020 compta amb 4 principis rectors – Transversalitat, Qualitat, Participació i Transformació, i tot i que la present investigació els té presents juntament amb altres principis com son la justícia social, la creativitat i la innovació, a continuació es posa èmfasi en el principi de la participació.

A més a més, Marchioni (2007) exposa que la participació és vital per a un perfecte desenvolupament de les intervencions, mitjançant la bona coordinació i planificació del que ell considera, i jo comparteixo, dels tres components clau presents en el treball comunitari: l'administració, els professionals i la població.

Les desigualtats socials es reproduïxen en l'exercici de la participació ciutadana per raó de gènere, origen i classe social, i cal tenir-ho present per poder atenuar aquesta reproducció. En el cas de la joventut i assumint que és diversa, i hi ha cert desencant i distància amb la política institucional, entre altres factors, pel desencaix entre la manera de fer de l'administració i la manera d'entendre i de fer de l'activisme juvenil. Aquesta manca de reconeixement d'altres maneres de fer política, de rigidesa de l'administració (Brugué, 2021) exigeix a la democràcia la flexibilització dels seus mecanismes de participació, de representació i de legitimitat. Alhora, però, també és interessant anar veient com cada vegada més, tot i que a un ritme pausat, les persones joves participen en els espais institucionals, activitats de protesta o desobediència política, o veure com roman inactiva⁹. D'aquesta manera, la participació juvenil és un aprenentatge constant, i s'ha d'entendre amb aquesta lògica de procés, que s'adapta a les inquietuds i motivacions de les persones joves i que cerca la corresponsabilitat.

A part d'entendre la participació com a un procés educatiu Martí i Rebollo (2007), també cal especificar que el factor que determina realment la participació de les persones és el grau de decisió que tenen en el procés. En aquest sentit, l'escala de la participació de Hart ajuda a visibilitzar els diferents nivells de participació, des de *l'assistir al decidir*.

La present investigació, tot i que entén la participació com a un procés educatiu de tots els agents implicats (joves i administració) i que hi ha diversos factors que ho condicionen, es vol centrar en el grau més alt de participació: el de decisió. Atès que les persones joves hi tenen un paper actiu i la seva opinió compta, participen amb un nivell molt alt de compromís, fins i tot en l'organització i seguiment de les actuacions. Matissar que tot i que el nivell desitjable és el més alt, es posa valor en tots els nivells, ja que s'és conscient de la dificultat de dissenyar, impulsar i sostenir processos participatius sigui quin sigui el grup d'edat.

⁹ Unitat 4, curs sobre Polítiques locals de Joventut, Escola de l'Administració Pública de Catalunya i l'Agència Catalana de la Joventut.

4. MARC ANALÍTIC

Les polítiques públiques han de ser capaces d'activar mecanismes que contribueixin a la prevenció, a la contenció o a revertir qualsevol tipus d'exclusió social. Segons el meu parer i la *literatura revisada*, el rol desitjable i missió que han de tenir les professionals dels serveis públics és la de millorar la qualitat de vida de les persones de la mà de la pròpia comunitat.

La present investigació contempla tots aquestes aspectes i els considera conseqüents. Tot plegat pretén acollir noves formes d'entendre i de fer política per part de les persones joves diverses, de l'administració, i buscar nous lideratges. A més, totes elles persegueixen els mateixos objectius i enfocament metodològic: Dinamitzar les relacions de cooperació entre administració i persones joves amb l'objectiu de donar respostes col·lectives als reptes/problemes socials a través d'estratègies en clau interseccional i comunitària.

Amb aquesta premissa, es defineix un marc analític que contempla les fases dels processos de polítiques juvenils "disseny, implementació i avaluació", i els nivells d'actuació en què aquests processos operen "Treball directe amb joves, coordinació amb altres polítiques i incidència en les decisions locals". A partir d'aquí, es van definir uns criteris per a cada nivell d'anàlisi, entesos com a qüestions indispensables de tenir en compte des d'una perspectiva interseccional i que són transversals a les tres fases d'aquestes polítiques. Tot això, per respondre a la pregunta i objectius d'aquest treball, referits a identificar estratègies d'acció específiques per a cada fase i en cadascun d'aquests nivells tenint present uns criteris d'actuació comuns.

Taula núm. 2: Marc analític

ESTRATÈGIES D'ACCIÓ COMUNITÀRIA I INTERSECCIONALS PER A POLÍTIQUES DE JOVENTUT INCLUSIVES A NIVELL LOCAL			
PROCESSOS DE LES POLÍTIQUES	NIVELLS I CRITERIS D'ACTUACIÓ		
	Acció directa amb joves	Coordinació amb altres polítiques	Incidència a les decisions locals
Disseny - Implementació - Avaluació	Auto examen de prejudicis i biaixos propis	Objectius comuns	Definicions polítiques interseccionals
	Proximitat territorial	Formació i aprenentatges	Governança multinivell
	Heterogeneïtat de les participants	Reflexibilitat	Redistribució de recursos
	Adequació al perfil de les participants	Confiança i col·laboració	Confiança i col·laboració
	Flexibilitat metodològica	Aliances i Treball en xarxa	Treball en xarxa
	Comunicació efectiva	Reconeixement dels eixos de desigualtat	Inclusió social i cultural
	Participació activa i capacitat de decisió	Pertinència territorial	Proximitat territorial
	Relacions -vincl	Inclusió social i cultural	Representació política juvenil
	Objectius comuns	Flexibilitat de plans, programes i projectes	Participació política juvenil
	Empoderament individual i grupal	Seguiment de compromisos	Empoderament juvenil comunitari

Font: elaboració pròpia

5. METODOLOGIA

La present investigació es posiciona des del paradigma interpretatiu. Aquest enfocament permet la descripció i comprensió de la realitat investigada acceptant la subjectivitat tan de la persona investigadora com dels actors participants en el procés de la investigació (Orztuk, 2022). També permet establir relacions entre teoria i pràctica i es considera encertat per al problema d'investigació.

En les investigacions socials, aquest paradigma es centre en l'estudi del comportament de grups de persones específiques (en aquest cas les persones joves des d'una mirada interseccional) i en entorns concrets (comunitaris, públics- administració), i permet utilitzar una varietat de tècniques de recollida d'informació preferentment qualitativa que faciliten aproximar-se a la realitat a estudiar i per tant, enriqueixen la investigació (Ayala, 2021 i Alberich, 2022).

Respecte al mètode d'investigació aplicat, es va recorre a un estudi de cas únic qualitatiu enfocat, com ja s'ha esmentat, a la política de joventut de la comarca d'Osona ja que es va escollir pel seu interès explícit en desplegar noves formes d'actuació més inclusives i participatives i el seu potencial, per tant, per a desplegar l'enfocament interseccional. Així també per motius logístics degut a què és el lloc on treballa facilitant-me l'accés a documents i informants.

Una vegada decidit el cas, es van aplicar tècniques **qualitatives** que pretenen facilitar que el treball de camp es visqui i s'acosti al màxim a un procés de diàleg entre les agents participants i que entre totes es nodreixi el treball, sense obviar la figura de la investigadora. Concretament, es va aplicar recerca bibliogràfica, revisió documental, entrevistes semiestructurades, grup de discussió i observació participant.

Respecte a l'anàlisi d'informació, la tècnica aplicada va ser l'anàlisi de contingut que consisteix a identificar els principals elements que caracteritzen el discurs comú dels discursos recollits com a input per a l'anàlisi (Klaus, 1997) . Aquest procediment es va realitzar de manera manual, aplicant lectura directa dels discursos explícits i soterrada sobre el seu contingut latent considerant elements del context (Ruiz, 2007). Posteriorment i optant per les "frases" com a unitat de registre, es va procedir a codificar o aixecar categories considerant el marc analític. D'aquesta manera, es va comptar amb una matriu d'anàlisi en base la qual es van identificar les estratègies que aquí es buscaven.

Abans d'entrar en els resultats d'aquesta anàlisi, a continuació s'explica el Treball de camp realitzat amb cadascuna de les tècniques aplicades.

6. TREBALL DE CAMP

El treball de camp es va realitzar en diferents moments amb diferents tècniques, fonts i perfils d'entrevistats i un dels criteris que van regir les entrevistes i grup de discussió va ser el principi de saturació, que permet identificar quan una opinió és plausible de ser assumida com a tal per l'alta presència que té en els discursos de les persones consultades. A continuació es descriu el desenvolupament de cadascuna dels tècniques utilitzades.

Profunditzant en la **recerca bibliogràfica**, es va realitzar des de l'inici de la recerca, encarada a donar forma i dotar de contingut la fonamentació teòrica de la present investigació, que reuneix mirades de diferents autors i autores en relació als aspectes seleccionats. Cal remarcar que la bibliografia sobre interseccionalitat no era molt exhaustiva i que encara manca molta recerca sobre la seva aplicabilitat metodològica. I aquesta investigació pretén aportar coneixement en aquest sentit.

Pel que fa a la **revisió documental**, es va fer lectura i anàlisi del Pla Comarcal de Joventut 2020 – 2023, la diagnosi d’inclusió i exclusió social 2021 per l’elaboració del Pla Local d’Acció comunitària inclusiva de la comarca d’Osona (PLACI), el Pla Nacional de Joventut 2010- 2020 i les unitats del curs sobre Polítiques Locals de Joventut.

A partir d’aquesta tècnica es va poder conèixer la realitat actual de la comarca d’Osona en clau d’inclusió social i vincular-ho amb lo que marca la planificació estratègica de joventut de la comarca i lo que contempla el pla nacional.

Les entrevistes individuals semi estructurades es van aplicar a persones de tres perfils diferents “expertes, professionals de l’administració i joves de la comarca que viuen diversos eixos de desigualtat”. Com detalla la següent taula núm. 2, en total es van entrevistar a 12 persones:

Taula núm. 3: Entrevistes aplicades

PERFILS	QUANTITAT
Joves	4
Professionals de l'administració	5
Expertes	3

Font: elaboració pròpia

Pel que fa al grup de discussió, es va realitzar amb joves d’entre 16 i 17 anys vinculats, per disponibilitat, a un equipament juvenil concret d’Osona. Per dinamitzar aquesta activitat, es van aplicar diverses eines com la visualització del vídeo promocional de *l’Altaveu Jove* i recull d’impressions, una dinàmica per reflexionar sobre conceptes rellevants a la investigació (jove, prendre decisions, administració, diversitat, entre altres) i una reflexió col·lectiva sobre el desenvolupament de la sessió.

Una qüestió que cal recalcar respecte a les entrevistes i al grup de discussió amb joves, és que van permetre apropar-se a determinats fenòmens des de la perspectiva de les participants, les interpretacions que en fan i com es conjuga les estructures i els discursos socials. Aquesta tècnica va permetre obtenir singularitats de les persones entrevistades, rellevant per la vessant interseccional de la present investigació, posant en contrast les mirades adultcentristes i acadèmiques sobre les persones joves. També cal afegir que tinc vincle, amb més o menys mesura, amb la majoria de joves participants, i aquest fet podia haver facilitat un ambient de confiança però també que no s’expliquessin certes coses o que es compartissin sent políticament correcte.

El fet de comptar amb el testimoni de joves presents en diferents eixos de desigualtat va ser del tot enriquidor per aquesta investigació, ja que ha permès conèixer i recollir dades valuoses sobre les motivacions, dificultats, patiments, frustracions, somnis que els interpel·len i el significat que donen a tot això. Personalment com a investigadora, m’ha aproximat encara més a realitats que

sabia que existeixen però ara des de diverses mirades, i segur que m'ajudarà a desenvolupar millor la meva pràctica professional, i també a nivell personal.

Seguint amb les tècniques aplicades, es van realitzar dues **observacions participants**, per una banda, durant un grup de discussió amb professionals de Joventut (tècniques i dinamitzadores amb experiència en acció comunitària) de la província de Barcelona, en el marc d'una investigació de la Universitat de Girona. Per altra banda, durant la jornada de treball de la Taula comarcal d'Infància, Adolescència i Famílies d'Osona (TIAF) sobre "La participació com a dret: un procés ple de resistències".

L'aplicació d'aquesta tècnica d'observació, ha permès contrastar les mirades cap a les persones joves des de diferents professionals públics que fan intervenció amb joves, entendre com cada servei concep la seva pràctica professional i el seu encàrrec com a empleat públic i la seva vocació de servei. També s'ha pogut analitzar punts en comú i reptes que poden sorgir en el treball transversal que es pot generar amb altres serveis que no són els de Joventut.

Finalment, sobre tot el treball de camp desplegat, es va pretendre que la pròpia experiència professional, les hipòtesis i intuïcions de la investigadora es contrastessin amb les mirades d'actors rellevants, als que se'ls hi realitzarà retorns adequats i adaptats als seus perfils, que es duran a terme una vegada finalitzada la present recerca.

7. RESULTATS

En aquest apartat es presenten els resultats de la recerca desenvolupada, amb la idea d'aproximar-se a la manifestació empírica del cas d'estudi, motiu pel qual és una part molt important de la present investigació. En primer lloc, es realitza una descripció del cas d'estudi que permet contextualitzar-lo i posteriorment, atenent el marc analític aplicat, aquests resultats s'exposen considerant les tres fases dels processos de polítiques juvenils de la comarca d'Osona.

7.1 DESCRIPCIÓ DEL CAS D'ESTUDI: LES POLÍTIQUES JUVENILS DE LA COMARCA D'OSONA

Osona és una comarca ubicada al centre est de Catalunya, situada majoritàriament a la província de Barcelona, tret de tres municipis que pertanyen a la província de Girona. Està formada per 50 municipis amb característiques molt diverses il·lustrades a la figura 1 i 2, amb zones rurals i zones urbanes.

Figures 1 i 2: Mapes comarca d'Osona

Font: www.wikipedia.org

Font: www.enciclopedia.cat

A la comarca hi viuen més de 164.000 persones, d'aquestes, 47.319 a Vic, la capital. En segon lloc se situa Manlleu (20.804), seguida per Torelló (14.553), Tona (8.368) i Centelles (7.595)¹⁰. Aquests cinc municipis suposen el 60,11% de la població d'Osona. Una de les seves característiques és que dins de la comarca existeixen concentracions de problemàtiques socials i econòmiques en zones específiques i en municipis concrets (els que compten amb major població, activitats econòmiques concretes, zones rurals, entre altres). La seva extensió i configuració geogràfica dificulta, entre altres, les intervencions, la mobilitat, i l'accés a la informació sobretot entre la població migrant.

Dins de la comarca, la població jove, d'entre 12 i 35 anys, representa el 26,80% (43.965 joves) de la població amb més de 21.000 noies i gairebé 23.000 nois, i és el segon grup més nombrós després de la franja entre 36 i 64 anys¹¹. La comarca compta amb més de 25 equipaments juvenils i amb 29 centres educatius que imparteixen ESO.

Més del 25% de la població jove és d'origen estranger pertanyents a més de 100 nacionalitats diferents. Cal tenir en compte que el nombre de joves d'origen estranger és més alt que el nombre de joves amb nacionalitat estrangera, ja que la seva situació administrativa no sempre coincideix amb el seu origen. Per tant, el nombre de joves d'origen estranger és superior als 6.000 que consten registrats.

¹⁰ Idescat, 2021.

¹¹ Dades extretes de la diagnosi d'inclusió i exclusió social d'Osona, setembre de 2021.

D'aquest context, prenen sentit les següents característiques que influeixen, s'abordin o no, en la realitat de les joves i també de les polítiques públiques (no només de Joventut):

Existeixen **diferències determinants entre joves d'origen migrant i no migrant**, amb barreres en les trajectòries vitals (educatives-formatives, laborals, socials, entre altres), degut a etiquetes i estigmes dels perfils immigrants. Joves en situació irregular també presenten realitats complexes, majoria nois que han vingut sols i procedents del Marroc (80%). Pel que fa a les joves tutelades en transició a l'edat adulta, hi ha una manca de recursos per després dels 18 anys, que els deixa desemparats. També cal fer esment a les joves amb addiccions, perfil que va en augment, en part agreujat per les condicions de la pandèmia, que genera un abús de pantalles a més de altres problemàtiques psicoemocionals associades a l'adolescència i la joventut.

Pel que fa a la **dimensió socioeducativa**, les transicions educatives es donen en contextos de segregació escolar i de centres d'alta complexitat. Amb estimació que més de 1.000 joves necessiten acompanyament per haver i/o estar en risc d'abandonament escolar, esclatxa digital, joves (fills/es de col·lectius vulnerables) sense un acompanyament de la família. També es detecta una manca d'accés al lleure educatiu per raons geogràfiques, econòmiques, culturals o familiars; mancances alimentàries ja que a ESO no hi ha servei de menjador, i manca de recursos en les transicions post obligatòries en adolescents amb capacitats diverses (salut mental i discapacitat).

En referència a la **dimensió sociolaboral**, hi ha manca d'oportunitats per adolescents i joves, amb noies joves orientades al treball de la llar i etiquetades que condicionen les transicions a l'àmbit laboral, precarietat laboral, entre altres. Per altra banda, els problemes d'**habitatge** i de padró propis de la comarca demostren que les persones en situació de pobresa i especialment les migrants, viuen en condicions residencials que generen exclusió pels seus fills/es, com ara inestabilitat per canvis d'habitatges, ocupació, manca de subministraments, vivint en entorns que no es consideren llars i que generen patiment a infants i joves.

Respecte a la **salut**, a partir dels 15 anys ja no es fa seguiment amb pediatria i no es compta amb una transició sanitària prou acurada i es perd el seguiment de molts casos. El fet de tractar a les joves com a adultes, s'escapen situacions i problemàtiques greus que no s'aborden per desconexió i manca de seguiment.

Finalment, pel que fa a la **participació**, entesa com a eix transversal pel gran impacte que té en l'accés a recursos i en la qualitat de vida, cal esmentar que la nacionalitat i la situació administrativa condicionen a aquest dret ciutadà. S'estima que a les eleccions municipals de 2019, el 26,1% de la població de 18 anys i més no tenia dret a participar¹².

Una altra qüestió que caracteritza a la joventut d'Osona és una gran diferència en l'ús dels espais entre nois i noies immigrants respecte a no immigrants. A més els nois estan més a l'espai públic, especialment en entorns urbans, fet que propicia a què aflorin problemàtiques associades a activitats delictives i pre delictives que solen existir en xarxes i dinàmiques dels carrers.

El Servei Comarcal de Joventut

¹² Font: 2020. Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT. Padró continu

El servei forma part de l'Àrea d'Atenció a les persones del Consell Comarcal d'Osona, juntament amb altres serveis.

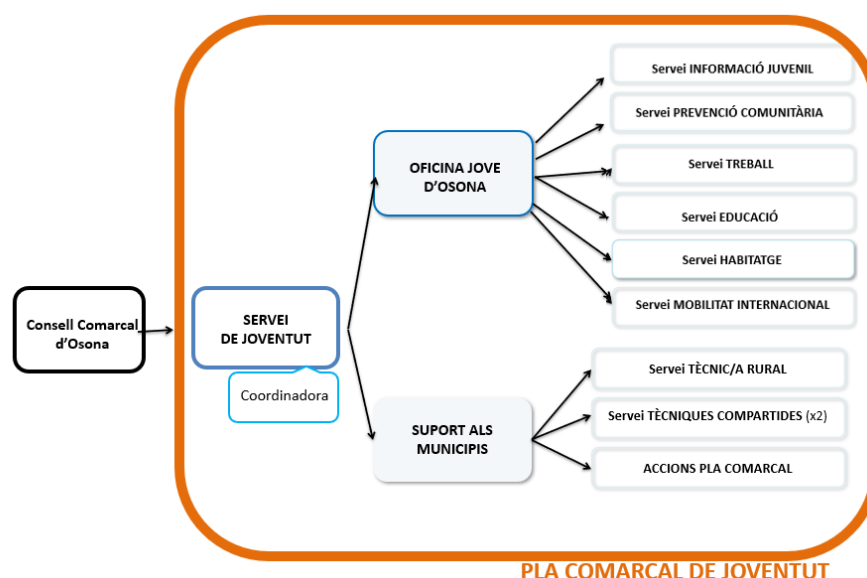
Tal i com indica la web del consell, el servei de Joventut "es posa a disposició dels ajuntaments de la comarca i promou el treball mancomunat, la col·laboració i el treball en xarxa entre les diverses administracions implicades en el desenvolupament dels projectes de vida de les persones joves dels nostres municipis"¹³. Per a fer-ho, el servei compta amb dos grans eixos d'acció "l'Oficina Jove d'Osona" i el "Suport als municipis", i compta amb un equipament específic com ho és l'Oficina Jove, situada a Vic, que dona servei a joves, famílies i a les professionals dels més de 25 equipaments juvenils distribuïts en diversos municipis de la comarca.

L'Oficina Jove¹⁴, tal i com indica a la seva web, és "un servei proper que vol oferir informació i recursos sobre diversos àmbits d'interès juvenil a joves, famílies i professionals, i que forma part de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil de Catalunya". El seu objectiu és facilitar els processos d'emancipació i autonomia de les persones joves de la comarca oferint acompanyament especialitzat en diversos àmbits, projectes de dinamització, entre altres.

Pel que fa a la línia de suport als municipis, hi ha el servei de tècniques compartides que donen servei a varis municipis, cobrint actualment gairebé la meitat dels municipis de la comarca. A més, s'implementen les accions dissenyades al Pla Comarcal de Joventut i validades per les professionals de Joventut de la comarca. Així doncs, aquesta planificació estratègica marca les bases de tot el servei comarcal.

En total, el servei comarcal de Joventut compta amb 8 professionals especialitzats.

Organigrama del Servei Comarcal de Joventut d'Osona

Font: elaboració pròpia

¹³ Detalls a: <https://www.ccosona.cat/serveis/serveis-ccosona/joventut>

¹⁴ Detalls a: <https://osonajove.cat/>

Fotografia 1 i 2: Oficina Jove d' Osona

Font: imatges pròpies

Com s'ha exposat, Osona és una comarca amb una realitat juvenil diversa i amb situacions complexes que les travessen. Des del servei fa temps que es regeix i compta amb normatives i instruments de planificació estratègica que permeten atendre a la població jove d'Osona, sent vigent el **Pla Comarcal de Joventut 2020-2023**, que és l'eina principal de què disposa el Consell Comarcal. El pla permet pensar, consensuar i programar la intervenció pública a partir de les necessitats existents i dels recursos disponibles. Això requereix el lideratge de l'equip de govern, la implicació de l'equip tècnic i la participació de les agents que intervenen en el procés de desenvolupament de les polítiques de Joventut, donant suport a les regidories de la comarca, que són les agents més pròximes al col·lectiu juvenil i que desenvolupen les polítiques corresponents. El pla és alhora una oportunitat i un repte i la seva entrada en vigor va coincidir amb una nova legislatura i amb relleus en l'equip de treball del servei comarcal. Això va suposar la incorporació d'una nova mirada en la concepció i el desplegament de les polítiques juvenils.

El pla es va concebre com una eina de transformació del territori, i que donés resposta als múltiples reptes. En aquest sentit amb una clara perspectiva intercultural que pretenia incorporar en totes les fases del seu desplegament, diagnòsi, disseny, implementació i avaluació. L'adopció d'aquesta perspectiva no va ser un fet aleatori. La diversitat cultural d'Osona és un valor que enriqueix la comarca i els seus habitants, però els processos migratoris associats i una societat cada vegada més complexa i desigual, posen sobre la taula noves necessitats de les persones joves a les quals cal donar resposta des de les institucions.

El pla s'estructura en tres grans línies prioritàries relacionades amb aquests reptes, en què cada línia compta amb objectius estratègics, objectius operatius i actuacions que permeten el seu assoliment. Aquestes línies prioritàries son:

- 1) Cohesió i apoderament juvenil** a través de la participació, constitueix una palanca per fomentar la cohesió social i per fer front a les desigualtats socials.
- 2) Trajectòries educatives i laborals**, a través d'un acompanyament pròxim i integral a les transicions, que condicionen en gran mesura les possibilitats d'emancipació de les persones joves.

3) Suport transversal a les polítiques de Joventut, promovent el treball mancomunat, la col·laboració i el treball en xarxa entre les diverses administracions implicades en el desenvolupament de les polítiques de joventut. També desenvolupa un rol essencial en l'acompanyament a les professionals de Joventut.

De forma transversal en tot el pla, es va decidir impulsar mecanismes que possibilitessin l'adopció d'un rol més actiu per part de les persones joves, així com enfocar aquesta participació tenint en compte la diversitat de la població jove existent a la comarca. La situació provocada per la pandèmia està dificultant poder desenvolupar aquest aspecte de la manera que s'havia previst, no obstant, es va vetllant per anar-ho assolint, tot i que de manera desigual a la comarca.

És en aquest context en què el problema d'investigació pren protagonisme i pretén oferir estratègies per seguir dissenyant i impulsant una manera de concebre i de treballar les polítiques juvenils inclusives des d'una mirada interseccional i a través de l'acció comunitària.

7.2 ANÀLISI

A continuació s'analitzen i es posen en diàleg les dades obtingudes en el treball de camp, amb la literatura revisada i amb el marc analític per tal de comprovar si els resultats s'ajusten a la teoria utilitzada i sempre tenint present la pregunta i objectius de la investigació.

En referència al marc analític, que es va subdividir per fases (processos polítics i nivells d'actuació), no s'ha aconseguit informació amb aquest nivell de concreció perquè els discursos tendien a tenir una mirada global de les polítiques. Davant d'això, es decideix estructurar aquest apartat a través de cinc apartats on es posa en diàleg les opinions dels tres perfils consultats en el treball de camp "joves, professionals i expertes", posant-les en diàleg entre elles, destacant aspectes que comparteixen i els que es diferencien.

Cal precisar que tot i que les aportacions dels tres perfils són notòries en els processos de les polítiques i en els nivells d'actuació plantejats en el marc analític, en algunes ocasions no hi ha aportacions de les joves per la seva visió no tècnica, i per tant, no sempre s'han pogut vincular a les aportacions de les experts i professionals. Per altra banda, sí que moltes de les aportacions de les joves han ajudat tan a confirmar sospites i percepcions tècniques com a visibilitzar aspectes que les professionals no solen conèixer i /o tenir present a l'hora de desenvolupar polítiques. Comentar també, que la gran majoria de les aportacions donen respostes transversals als processos de les polítiques i els diferents nivells d'actuació previstos en el marc analític.

7.2.1 Percepcions generals sobre la joventut

Per a començar, les professionals i les persones joves mostren molta consciència sobre el context actual i també pel moment vital que suposa l'adolescència. Les persones adolescents expressen estar vivint una etapa molt dura tan a nivell personal com per pressions que reben de la societat. Doncs com expressa un jove consultat *"La joventut és una edat molt maca, però dient que ets trans...això t'ho treu tot"*. Les joves destaquen també que durant l'etapa educativa se'ls exigeix ser bon estudiant i que entre el grup d'iguals hi ha cert control per no sobresortir de lo que és considerat normatiu, fet que pot facilitar que un cop es finalitza aquesta etapa escolar, hi hagi més tendència a què aflorin aficions socialment concebudes com atípiques, maneres

diferents de vestir i d'entendre el món, entre altres. També es destaca pels tres perfils consultats, que hi ha molta diversitat entre la població juvenil, sobretot a les zones urbanes, i que hi ha una gran diferència comparant-ho amb les zones rurals, on la diversitat entesa des de diverses dimensions, tot i existir, no està visibilitzada.

“Només el sol fet de ser d'una població rural ja és la típica broma del pagès i tal, i sempre hi ha prejudicis en aquest aspecte. Suposo també pel color de pell.” (jove)

“Com més a prop de zona urbana més diversitat. (...) Hi ha més acceptació per part dels companys, més diversitat LGTBI i la manera de vestir...Gent que parla diferents idiomes...i a (...) no hi havia tanta diversitat. Eren més certes persones que no coincidien amb la majoria” (jove)

En aquest aspecte es reafirmen els criteris del marc analític referents a què en tots els processos de les polítiques s'ha de tenir en compte els perfils, les opinions, necessitats i preferències existents de les persones destinatàries de les accions tan les que es troben en els pols privilegiats com en els pols d'opressió dels eixos de desigualtat. D'aquesta manera, les polítiques juvenils s'ajustaran al màxim al perfil de joves existents i per tant, aquestes seran eficaces i es generarà el canvi que les polítiques persegueixen.

De cara a aquests desafiaments, una qüestió a tenir en compte és que la majoria de les joves consultades expressen que son conscients que la joventut és una etapa de la vida exponencialment molt rica a nivell de capacitats mentals i físiques. I verbalitzen que tot i que se senten així, estan desencantades i frustrades per la mirada que reben de la societat: de desconfiança, de no valorar les seves necessitats i interessos, i de sentir-se despreciades i descuidades, encara més, en segons quins contextos. I tal i com expressa una jove consultada: *“Et demanen opinió però et tracten de poca experiència, de poca vida.”*

I és que segons opinen algunes autores, la veu de les persones joves, tot i que no és la única, sol quedar invisibilitzada en l'esfera pública. Aquest fet pot produir que les necessitats percebudes per l'administració i les necessitats reals de les joves siguin molt diferents. Tal i comenten professionals consultades:

“Reproduïm noves distàncies enlloc de generar més participació” i “Com a professional ets el “google translator” de joves a polítics, i de polítics a joves”.

“Tenim un excel amb les tendències que es porten, i és una manera d'apropar-nos a ells i a estar actualitzats com a professionals”.

A Osona, tot i que hi ha alguns consells de joves i comissions de festes, disten de ser organitzacions amb incidència real en les polítiques i per varies raons, se solen centrar en esdeveniments populars i/o en participacions puntuals i generalment desvinculades dels ens públics. A més, expressen que tenen molta dificultat per aconseguir relleu *“quan tens 30 anys...vols sortir i fer traspàs perquè hi hagi relleu...és molt complicat”* (jove). En aquest sentit, l'Altaveu Jove d'Osona pot ser una oportunitat per vincular tots aquests espais existents de participació juvenil i contribuir en la seva estructura i incidència a nivell comarcal. Establir una planificació participativa i una lògica de procés en què participar prengui sentit i esdevingui un “fer col·lectiu” amb capacitat real d'incidència i de decisió en les polítiques juvenils de la comarca.

Tornant a la distorsió de la realitat de l'administració cap a les joventut, és comentada, de maneres diferents, pels tres perfils informants però tenen en comú la manera en què proposen abordar-ho, i que va en sintonia amb les aportacions de Marchioni (1988) i Barbero i Cortés (2005) en el sentit que els subjectes han de ser agents transformadors dels contextos socials, que els ritmes no s'imposen ni venen predeterminats.

En aquesta línia, les professionals afegeixen que la joventut va rebent el missatge que el futur és d'ells i d'elles i critiquen que no és així, que el futur són les polítiques de joventut i que cal matisar-ho per evitar, entre altres, responsabilitzar a la joventut de situacions i emergències actuals que no han promogut però que sí que els hi tocarà gestionar, viure-ho i/o patir-ho. Hi ha dades molt preocupants i autores que afirmen que la població jove encara ha de viure més canvis, i que són necessàries polítiques d'empoderament, trencant així, amb lògiques i creences que generen encara més angoixa i incertesa¹⁵. I aquestes polítiques són imprescindibles en la nostra societat, amb poca resposta col·lectiva i amb capital social escàs (Morales, 2021).

7.2.2 Percepcions sobre les polítiques públiques de Joventut

Segons les expertes, les institucions no estan preparades per a deixar participar a la ciutadania en general i les joves en particular, degut a la seva rigidesa i a la resistència que mostra a les noves maneres de participació ciutadana, i vàries autores així també ho expressen. No cal oblidar que la participació és un element fonamental en les polítiques públiques i és un dels principis rectors del vigent Pla Nacional de Joventut de Catalunya.

Davant aquesta situació, els discursos obtingudes confirmen i expressen que és necessari que les joves puguin incidir a les decisions locals i que una manera d'aconseguir-ho és apostar per la governança multinivell per tal de reduir aquesta distància que es percep entre joves i l'administració. Doncs un professional consultat qüestiona: *“Què és participar i què no? (...) Participar és una construcció social...què és lo que validem i lo que no”*.

Per altra banda, un jove consultat expressa:

“Perquè si que és veritat que “als joves què us semblaria fer això?” i ja està però és una paraula ...a mi m'agradaria fer això...però a partir d'aquí...tot lo que passa internament... la majoria de joves...per no dir tots...ho desconeixen”

També es comparteix per a tots els perfils consultats que per aconseguir la participació, cal partir de la premissa que és un procés i que cal anar articulant espais de participació que siguin còmodes i segurs per a tota la diversitat de joves, i que en aquests espais comunitaris de referència es poden vehicular les seves demandes de forma fàcil i directe. I amb aquesta idea de procés, unes professionals expressen:

“Anar coneixent, anar veient què t'aporta “formant part de “ i que “Es treballa molt amb mirada de procés, de camí. (...) Un espai obert que van passant coses”.

¹⁵ Informe núm. 6 de l'Observatori Català de la Joventut (Departament de Drets Socials, 2022) sobre *“Les persones joves a Catalunya. Diagnosi de la situació actual i escenaris futurs*.

També expressen que cal comptar amb espais de coneixença i de treball entre joves i polítics, vetllant perquè s'identifiqui la diversitat del territori i es consideri patrimoni, i crear conjuntament mecanismes per marcar i incidir en l'agenda i acció política de les institucions.

A més, les professionals afegeixen que en general hi ha la percepció (i a vegades evidències) que dins dels ens locals, els serveis de Joventut no son valorats com altres serveis i això genera malestar, frustració i injustícia, doncs la població que avarca aquest servei és molt àmplia, amb diferents processos vitals complexos i que calen respostes integrals i reals, doncs no es pot desmerèixer l'etapa de l'adolescència, la transició a la vida adulta ni tampoc l'inici a l'adulesa. I és important treballar per canviar-ho i així poder desenvolupar polítiques juvenils des d'un enfocament interseccional i mitjançant el treball directe amb les joves i transversal amb altres serveis públics i teixit social. En aquest sentit, una professional posa èmfasi en les condicions laborals "*Si no es cuida la figura de Joventut...la gent plega*" i una altra posa l'accent en què "*El reconeixement el dones per professionalitat*", referint-se a què és important que els serveis de Joventut comptin amb mètode.

Val a dir també que els tres perfils coincideixen amb la teoria revisada, a l'hora d'expressar que hi ha una sèrie d'elements o condicions imprescindibles que ha de regir tota intervenció de l'administració a l'hora de generar estratègies inclusives i comunitàries en les polítiques de Joventut. Aquest fet corrobora que el plantejament era encertat. Aquests elements son:

- El **vincl**e com a base de tota intervenció.
- Poder **incidir** i tenir **poder de decisió**. Les joves consultades expressen que coneixen on son els límits i les professionals exposen que és important marcar-los per no generar expectatives, per no "desgastar" la motivació, entre altres.
- Intervenir a través d'un **model horitzontal de relació** entre totes les participants (administració inclosa) i evitar les posicions jeràrquiques internes que pot existir també, amb alguns grups de joves, majoritàriament, els organitzats.
- Treballar **per interessos, drets i/o necessitats comunes** és la millor manera per aconseguir el treball conjunt entre joves de diverses realitats.
- Que la **participació sigui l'eina**, no la finalitat.
- Idea de **procés**: entre totes es fa el camí, els ritmes s'adapten i es fan aprenentatges.
- **Accés fàcil i directa** als espais de participació, i als serveis i recursos públics.
- **Potenciar la relació** entre joves de diversos perfils.
- Que les **iniciatives participatives siguin conjuntes** joves – administració. Si ho impulsa aquesta última sola, es considera per part dels tres perfils d'informants, que l'experiència està destinada al fracàs.
- **Teixir aliances** amb els serveis i persones amb qui es comparteixen objectius i valors, i ser capaç de renunciar a qui no simpatitzi o interessi l'acció en qüestió
- Que l'experiència de **crear** sigui significativa.
- **Co responsabilització** entre joves – administració de tot el que es genera en el procés, fomentant alhora experiències d'empoderament i autonomia.

Aquestes condicions d'actuació, tot i ser compartides per les informants, també reconeixen que son complexes d'aplicar, doncs plantegen grans canvis en la **cultura organitzativa i professional de l'administració**. Davant d'això, les expertes i les professionals expressen que aquest canvi requereix un acompanyament molt meticulós i integral per tal que les professionals visquin el

canvi de la millor manera possible, que hi trobin sentit i ser conscients que per aconseguir-ho cal trencar amb creences i mites sobre el treball comunitari, sobre la joventut amb tota la seva diversitat, i assumir cert risc entenent que és un procés i que es va adaptant al context. Aquest canvi es planteja per a tots els perfils de treballadores públiques, incloses les polítiques. Pel que fa al Servei Comarcal de Joventut, tot i que es van generant canvis, és complicat fer-ho amb un bon ritme ja que l'equip de professionals sol tenir canvis, els volums de feina segons èpoques de l'any estan sobre dimensionades, per la manca actual de concebre les polítiques des d'aquesta vessant transversal, entre altres. En aquest sentit, actualment els ens públics estan treballant per incorporar els Objectius pel Desenvolupament Sostenible (ODS)¹⁶, i tot i que en el seu discurs inclou la transversalitat entre àrees i institucions, encara no hi ha evidències que els ODS a la pràctica siguin una oportunitat per generar aquests canvis en la organització i pràctica professional de l'administració. No obstant, des del servei comarcal es participa en l'espai de treball per implementar de les diverses accions en el sí del consell.

Afegir també, que un d'aquests canvis és la incorporació d'una teoria del canvi en el sí de cada servei, i del propi ens. I és que entre altres avantatges, comptar amb una hipòtesi de treball i fita a assolir orientada al canvi facilita la seva consecució i permet incorporar la visió de diversos agents (professionals, joves, col·lectius, etc.). Al mateix temps, i segons paraules d'un dels experts consultats "*La teoria del canvi serà molt difícil que aconsegueixi la participació ciutadana si no s'ha treballat la participació comunitària.*". En aquest sentit, aquest expert diferencia entre una participació i altra, i posa en valor la comunitària que és la que tot i la seva dificultat ja que demana més responsabilitat i presència a la ciutadania, és la que genera més impacte i transformació tan individual com social.

I seguint amb aquest canvi organitzatiu, també es contempla el canvi de mirada de les professionals, tal i com exposa una professional consultada: "*És important analitzar mirades i discursos dels diferents serveis. No tots mirem igual a les persones joves ni a la diversitat*" i com aquesta mirada influeix en els processos de les polítiques, i sobretot, en les polítiques amb enfocament interseccional. A més, també es fan altres aportacions en referència a aquesta nova cultura organitzativa de l'administració:

"La política no només ha d'escoltar, sinó posar a prova, experimentar amb la proposta que es construeixi. (...) Prototip, necessiten ajuda tècnica per construir i testear-ho. Ha d'haver compromís per part de l'organització." (Expert)

"Un projecte que té en compte que la gent està creada per diferents eixos de desigualtat. I no només a nivell discursiu...S'ha de fugir de serveis que treballen "el jovent", és massa essencialista...massa generalista". (Expert)

"Quan ens adreçem a tothom no ens adreçem a ningú. Si em vull adreçar a joves concrets hi ha metodologies específiques. L'estratègia de sortir a buscar: anar a parlar a una mesquita, centre de salut...un any parlant...volem fer-ho amb vosaltres, què necessiteu (...) Quina lectura fem de la diversitat i a partir d'aquí com l'anem a buscar (...) Què és tenir presència: trencar lògiques d'on es treballa" (Expert).

¹⁶ Els ODS són 17 objectius de caràcter ambiental, social i econòmic que guien la implementació de l'Agenda 2030, aprovada per l'Assemblea General de Les Nacions Unides, amb un acord de 193 països.

Segons aporta un dels experts, és imprescindible que els professionals entenguem la nostra responsabilitat i que les joves percebin que *“Jo estic en coses que son importants per a tu”*. I per aconseguir tots aquests canvis, és imprescindible aquest canvi estructural de l’administració per tal de generar polítiques transversals i inclusives.

7.2.3 Percepcions sobre la participació de les joves en la política de joventut d’Osona

Les professionals de Joventut son molt crítiques amb el marc institucional en el que treballen i expressen conèixer molt bé les barreres que faciliten i les que dificulten la participació de les persones joves en els afers públics. En aquest sentit, es percep un compromís de buscar i aplicar noves fórmules de treballar, diversificant-les i fent-les al màxim d’adaptables, exigint a l’administració que és ella la que s’ha d’adaptar a les persones joves, i no al revés. Les següents aportacions així ho confirmen:

“Quan l’alcalde et demana “dona’m 10 joves” per una consulta. Doncs hem de poder dir que no! Una consulta s’ha d’acompanyar, no cremar cartutxos” (Professional).

“A vegades volem incorporar a la gent jove en espais molt formals, on gairebé l’objectiu és el propi espai, que està bé, però que hauríem de passar als projectes. (...) Quan fas això, passa a ser un tema d’altres àrees. I per tant, un element de la interseccionalitat: capacitat de treballar transversalment dins la mateixa organització” (Expert).

“Aquests grups d’activisme social semblen obligats. Si es relacionen amb algu que agrada més als joves, tema esport, llavors ja els tindries. Un reclam. Llavors ja els tens vinculats. Les dessuadores van ser bona idea (...). però dessuadora i grup activisme social...ui...el noms..els pot fer anar enrere perquè no vulguin conèixer el grup” (Jove)

En aquest punt, es reafirma la rellevància que els espais participatius neixin de la mà no només de l’administració sinó també de les joves. Aquestes cites textuais validen aquestes idees que la participació no pot ser ni semblar dirigida, i que el treball -relació conjunta amb les joves és la clau per generar i sostenir aquests espais de participació i amb això, aconseguir incidència i decisió en les polítiques juvenils per part de les joves. A més, encara que des de l’adultcentrisme en què es conceben les polítiques, es faci difícil entendre-ho i respectar-ho, tal i com exposa un professional *“Els interessos dels joves son canvians, l’adultesa tenim interessos més fixes”*.

Seguint amb les aportacions de les professionals, aquestes apunten que venen **noves formes de participar** i que cal saber-les escoltar, acompanyar i validar. Al mateix temps, tal i com s’ha comentat anteriorment, mostren certa frustració quan s’adonen que l’administració legitima unes formes d’expressió i no unes altres, i per altra banda, sembla que no entengui que les persones joves s’expressen políticament de formes diferents a les habituals i a les considerades normals. Doncs son conscients, igual que algunes autores, que és en l’exercici de la participació ciutadana on es reproduïxen les desigualtats socials per raó de gènere, origen i classe social, i cal tenir-ho present per solventar-ho (EAP- ACJ, 2019) i (Martí i Rebollo, 2007). La participació juvenil és un aprenentatge constant, i s’ha d’entendre amb aquesta lògica de procés que s’adapta a les inquietuds i motivacions de les persones joves i que cerca la corresponsabilitat.

Des del projecte Altaveu Jove, impulsat pel servei de Joventut i el servei d’Acollida i Integració del consell, es considera vital la seva existència perquè la joventut diversa de la comarca

s'incorpori en els processos de les polítiques dels serveis, s'és molt conscient dels grans reptes que sorgeixen de ser el primer espai participatiu d'abast comarcal i que permet incidència directa en les polítiques. Doncs aquesta investigació està ajudant a entendre la situació actual del projecte i sobretot, a estructurar la base del projecte per anar-ho creant conjuntament amb les joves membres. El que sobretot està ajudant, és a adonar-nos que el "problema" no és el projecte en sí, sinó la **manca de cultura participativa** que hi ha en general a la societat, però sobretot entre la població jove. I a més, com dins d'aquesta població, hi ha franges d'edat, cultures, situacions personals, zones geogràfiques, entre altres, que no promocionen ni faciliten la participació juvenil en els afers públics. Per tant, es considera vital establir noves polítiques per fomentar aquesta participació, i aquesta serà una línia de treball del servei comarcal de Joventut.

I és que tan les formes de participació conegudes com les que vindran, s'han d'entendre com un procés educatiu (Martí i Rebollo, 2007) i els tres perfils d'informants ho confirmen sent molt conscients que no existeix una cultura participativa a la societat, que les persones no sabem com participar i que és cabdal treballar-ho des d'edats primerenques. Tal i com ho expressa un professional consultat: *"Com a administració no estem construint en la cultura participativa"*.

A més, hi ha altres aportacions que fan evident la mancança exposada:

"Entenen la participació com a cosa dirigida. Si els joves tenen iniciativa, nosaltres hem de ser facilitadors" (Professional)

"Cal diversificar estratègies d'intervenció perquè no totes les joves són iguals" (Professional)

"No es fan retorns i els costa entendre què tindran a canvi per venir..." (Professional)

En referència a aquesta mancança i a la necessitat que les polítiques siguin transversals, la següent cita per part d'un professional és del tot pertinent:

"Fer entendre la "magnitud" de la seva decisió. A peu de carrer és molt, molt esforç. El treball de formigueta en relació al que es fa al dia a dia i s'intenta dimensionar-ho amb la comunitat: tema gènere, piquem porta a l'igualtat i es creen "brigades liles".

Ahora també es destaca que és també en aquest àmbit educatiu on s'han de treballar els aspectes estructurals que generen desigualtats socials, per tant, treballar el foment de la participació i la coneixença de cultures i les estructures socials que regeixen la societat occidental on vivim, per prendre'n consciència, potenciar l'autoconeixement en clau d'evitar prejudicis i estereotips, fomentar la interacció i equitat, l'organització i empoderament col·lectiu, i millorar la interlocució joves-administració amb visió de "participar per transformar" (Martí i Rebollo, 2007). A més, altres autores exposen que la metodologia més encertada per donar resposta i reconèixer l'heterogeneïtat és la comunitària i la participativa (Coll -Planas i Solà-Morales, 2018).

En aquesta línia, els tres perfils d'informants tot i no expressar-ho explícitament, destaquen l'aspecte **relacional** com a element que propicia la participació de les persones joves diverses en contextos institucionalitzats. Per la seva banda, les autores consultades sí que constaten que les relacions són la base metodològica i conceptual de l'acció comunitària i de com aquestes són

generadores de canvis i son clau en situacions de desigualtat, de rang i de privilegi, tan entre les mateixes persones joves o entre col·lectius, com dels professionals en relació a les joves. Les autores també exposen que en l'acció comunitària son imprescindibles les relacions socials ja que faciliten l'accés a recursos, son una font d'organització col·lectiva i a més, ofereixen benestar emocional a les persones. I en les persones joves oprimides, aquest aspecte és rellevant per a possibilitar que pugui millorar la seva qualitat de vida i aconseguir esdevenir el seu propi subjecte de canvi. Les següents aportacions evidencien la rellevància de les relacions i com aquestes son generadores de dinàmiques i espais de transformació:

“Entre totes revisem necessitats del barri i busquem maneres de donar resposta a aquestes necessitats. A partir d'aquí s'instaura una manera de treballar comunitària” (Professional)

“Es demanava que els instituts vinguessin al Punt Jove i els tallers eren molt diversos. Dins dels tallers, hi havia la diversitat que hi havia a les aules” (Professional)

“Es vetlla que els joves vagin a programacions més adultes per anar generant espais de trobada. I això ha set a nivell veïnal, i no l'administració entremig.” (Professional)

En aquest context, l'administració torna a ser cabdal per impulsar i fomentar **espais** de trobada, de relació, d'igualtat, per aconseguir societats organitzades, resilients i empoderades perquè donin millors respostes als reptes socials (Morales, 2021). En aquest sentit, els tres perfils d'informants expressen, tot i que de forma diferent, la necessitat de comptar amb espais comunitaris de referència on relacionar-se a través de les demandes de les persones joves i que esdevinguin vies d'accés fàcils i directes per a elles. Tot això, concordant amb aquells autors que indiquen que les infraestructures socials poden propiciar relacions però que s'ha de ser conscient de la complexitat de la realitat de les persones joves, tan les travessades per pocs com per molts eixos de desigualtat (McCall, 2015).

7.2.4 Espais per a l'enfocament interseccional en la política de joventut

Treballar amb perspectiva interseccional és potenciar la convivència de territoris com la comarca d'Osona en les polítiques, accions, projectes i activitats, a través de la promoció de la interacció positiva, el coneixement mutu i el diàleg, posant èmfasi en els aspectes comuns, la participació i l'enfortiment dels vincles, tot posant en valor el reconeixement de la diversitat entre la població jove i la resta de ciutadania, sobre la base de la igualtat de drets, deures i oportunitats, i la no discriminació¹⁷.

“El repte és trobar punts en comú, perquè ens movem en espais entre joves diversos i joves normalitzats” (Expert)

Tal com comparteixen les joves informants que viuen varis eixos de desigualtat *“si s'escoltés a les joves minoritàries, les coses serien diferents”*. Aquest aspecte evidencia encara més la necessitat de ser conscients dels prejudicis i estereotips propis, i que es posen en relació entre les pròpies persones joves, entre les professionals i també entre joves -professionals, ja que,

¹⁷ Determinada perspectiva de la interculturalitat que sistematitza el teòric pràctic de la interculturalitat, Carlos Giménez .

entre altres, condiciona sens dubte les accions públiques que es generen, la distribució dels recursos i els espais reals de participació i de decisió.

A partir del treball de camp, es considera important destacar les diferències rellevants i semblances entre joves oprimides i joves en situació de privilegi. De fet, la meitat de les joves consultades es troben en una situació de més privilegi (tot i ser joves i algunes d'elles noies). Aquest grup expressa no tenir la necessitat de participar d'espais per expressar-se, organitzar-se i/o decidir, i manifesten que els hi és difícil comprometre's, que els canvis que es poden generar amb la seva implicació són mínims i lents, i que prefereixen participar en moments puntuals, en esdeveniments grans amb molta gent i verbalitzen que la mandra és un factor clau a l'hora de plantejar-se participar. Tal i com ho expressen algunes joves, s'animen a participar "si hi ha molta gent, no quatre gats", i en resposta a si participarien d'espais sense conèixer primerament a les joves que hi participarien comenten que "No perquè no tries amb qui vas". Per altra banda, una jove manifesta que participa d'activismes socials perquè:

"Em genera creixement personal, encara que no guanyis res de diners ni sigui res acadèmic. Et permet conèixer altres maneres de veure el món, et fa desenvolupar sentiments, i que no sigui tot per tu".

En referència a les joves que viuen diversos eixos de desigualtat i que pateixen discriminacions explícites, expressen que els agrada manifestar-se, i que el fet que es pugui incidir i conèixer gent nova, els engresca a participar tot i que es demani cert compromís i hi destinin el seu (a vegades escàs) temps lliure. Es destaca la següent cita:

"Aconseguiré lo que jo vull perquè jo tinc dret de ser jo, com ells tenen dret a ser ells" (Jove)

Un altre aspecte que sí comparteixen totes les joves consultades és que la clau perquè s'animin a participar és si hi ha **vincl**e amb la professional que convida a participar, si poden **decidir**, si el format de l'espai és **flexible** i **adaptable**, i si el tema a tractar els hi és de gran **interès**. En referència al vincle, també és considerat per autores, expertes i professionals consultades, com a essencial en tota relació humana i que és la millor manera per generar canvis. Alhora, manifesten que el vincle és la gran oportunitat i el gran repte, i que cal evitar les situacions que el debiliten i/o el fan desaparèixer i per altra banda, cal potenciar-lo i impulsar-lo sent el màxim de creatius possibles per arribar a crear relació entre la diversitat juvenil.

"El vincle és fonamental i a partir d'aquí tot és possible" (Professional)

"(...) és pròxima, et sents valorat" (Jove)

Per tal de pal·liar aquest repte, les professionals i expertes remarquen la importància que els equips siguin integrats per persones diverses, que les condicions laborals siguin dignes i també que cal trencar amb "lògiques de despatx" i ser pròximes "sortint al carrer".

Assumint, doncs, que la participació és fonamental per l'enfocament interseccional, els tres perfils consultats manifesten que el **compromís** a l'hora de participar interpel·la a tots les fases dels processos de les polítiques i nivells d'actuació directa, amb altres polítiques i amb les decisions locals. Reafirmen la necessitat de comptar amb fórmules de **co responsabilització** com a element clau per a participar i formar realment del procés de canvi que es vol realitzar conjuntament entre les joves i les professionals. Les expertes plantegen que l'acció comunitària

és la metodologia que ho permet doncs es basa en noves formes de relacionar-se amb una intencionalitat de canvi. A més, contempla l'empoderament i millora de vida de les persones i això es pot aconseguir a través d'aquest compromís mutu.

“Hi ha un tema de responsabilitat: si fas ús d'aquest espai et demanem que participis d'aquest espai de gestió diària. (...) Per això es treballa molt en temes de contraprestació. Si vens a fer un taller, fem un retorn de lo que has après (...). Son excuses per tenir relació.” (Professional)

Les professionals expressen que aquesta **responsabilitat compartida** els permet generar vincles i trobar aquest punt de comoditat i d'utilitat per ambdues parts (joves – administració). És a dir, la comoditat que tothom se senti valorat i que pugui participar amb el grau que prefereix, vinculant-se i desvinculant-se segons les seves necessitats i interessos. I es parla d'utilitat perquè segons expressen les joves, l'excés de burocràcia els hi genera rebuig. No obstant, tot i que aquesta burocratització pot dificultar el vincle i l'acció grupal i comunitària, també és un filó que les professionals destaquen, ja que els hi permet adoptar un rol d'acompanyant i facilitador a l'hora de relacionar-se amb les joves. Per tant, sembla que aquesta fórmula d'acompanyament de les professionals cap a les persones joves és compatible amb el rol que les professionals poden assumir i que permet acompanyar a la joventut en el procés que es viu.

“(...) Hi havia gent de 15 a 25-26 anys. No son professionals, no son tècniques, i l'administració i lo que es demana requereix coneixement tècnic per tema memòries, justificacions...”
(Professional)

En aquest sentit, l'Altaveu Jove d'Osona en el seu procés d'aprenentatge com a espai d'incidència i decisió, va testejant maneres per aconseguir aquesta responsabilitat conjunta.

També es destaca per part d'algunes professionals que és important tenir present que **els canvis es generen des de l'activisme**, i que aquests, al no ser institucionalitzats tenen avantatges com ara que es pot respectar més el procés que es viu, és més flexible i versàtil, i que tenen el poder d'empènyer a l'administració, i per tant, és des d'on s'ha de sostenir en forma i en el temps.

“Pot haver participació sense acció comunitària però no acció comunitària sense participació”(Professional)

Cal precisar també que aquesta manera de treballar horitzontal i comunitària que destaquen algunes professionals, evita la tendència de les polítiques, per exemple, de decidir actuacions en barris específics sense tenir en compte les persones que hi viuen i per tant, desconeixent la seva realitat. En aquest sentit, tal i com comenten algunes joves consultades, si les persones estan organitzades i empoderades, l'administració no té tanta capacitat ni tendència d'imposar i hi ha més garanties que des de l'inici es tingui present el públic destinatari de les seves accions.

I és que, quan el procés de participar neix des de l'administració, les professionals i expertes coincideixen en què cal estructurar mínimament la participació, partint d'una intencionalitat explícita, s'ha d'estar “a punt” per quan sorgeix la “oportunitat”, i que s'ha de professionalitzar el treball, tan a dins del propi equip de treball com dins de l'ens públic on es treballa. Per tant, comparteixen, juntament amb les persones joves i les autores consultades, que s'han de crear i utilitzar noves estratègies que han de ser versàtils i permanentment actualitzades. En definitiva, exposen que el binomi perfecte és la combinació entre ser flexibles i comptar amb una mínima estructuració de la pràctica professional.

Seguint amb aquesta línia, les professionals i expertes també aporten que cal aconseguir transversalitzar els diferents eixos de desigualtat als serveis de l'ens on es treballa, i exposen la poca capacitat pròpia i de l'ens de generar canvis degut a la seva complexitat i a la falta de paradigmes que ho sostinguin, fet que comporta, tal i com expressa una professional: *“aprendre mentre fem – learning by doing”*. Com es va poder veure en el marc teòric, algunes autores ho reafirmen expressant que el gran repte i desconeixença de la interseccionalitat és la seva aplicabilitat (Rodó-Zárate, 2016; Coll-Planas i Solà-Morales, 2018).

7.2.5 Estratègies d'acció comunitària per la inclusió de l'enfocament interseccional en la política de Joventut

Com ja s'ha comentat, hi ha un desajust entre el previst al marc analític i l'estructura de l'anàlisi, per manca de concreció en els discursos de les persones consultades a l'hora de respondre a les subdivisions dels processos de les polítiques i els nivells d'actuació. Davant d'això, i donat que les aportacions són transversals en el procés de la política, s'opta per identificar estratègies transversals tenint present els nivells d'actuació d'aquesta.

Aquestes estratègies que responen a la pregunta d'investigació sorgeixen dels discurs i reflexions generades, la coneixença d'alguna iniciativa i el propi bagatge personal i professional. Han suposat un esforç per aportar estratègies innovadores i aplicables, i totes elles contemplen un rol actiu de les joves. De fet, es conceben per poder aplicar-les al dia a dia atenent als perfils i situacions diverses de les joves amb clara vocació transformadora i d'empoderament, i que aquesta manera és una molt bona eina per a respondre a problemes col·lectius.

Comentar també que l'aplicabilitat d'aquestes estratègies hauria de ser gradual, que algunes són força complexes, i que algunes són imprescindibles per poder desenvolupar les altres.

Així doncs i segons els nivells d'actuació de la política del cas d'estudi delimitats en el marc analític, la següent taula mostra tres grans tipus d'estratègies “Metodològiques, De treball en xarxa, Polítiques i comunicatives”, incloent aquelles accions més concretes mitjançant les quals es poden desplegar, a més de tres accions transversals necessàries de contemplar. Posteriorment, es podrà veure algunes especificacions sobre cadascun dels nivells on aquestes estratègies s'orienten.

Taula núm. 4: Principals estratègies per incloure l'enfocament interseccional

POLÍTICA DE JOVENTUT			
NIVELLS D'ACTUACIÓ	Treball directe amb joves	Coordinació amb altres actors	Accions per incidir en les decisions
TIPUS D'ESTRATÈGIES	Metodològiques	De treball en xarxa	Polítiques i Comunicatives
ACCIONS CONCRETES	Recollida i tractament de dades de forma respectuosa de les persones joves	Influir en el procediment intern de diferents ens	Dissenyar i impulsar projectes que abordin la interseccionalitat
	Co producció de les polítiques juvenils	Incidència de les entitats del 3r sector en el disseny de les polítiques juvenils	Promoure equipaments juvenils de referència i segurs per a tothom
	Investigació-acció participativa (IAP)	Promoure bancs i xarxes d'intercanvi de recursos	Comptar amb recursos reals i decisius dins de l'ens
	Planificar la participació incorporant espais reals de decisió	Establir espais de col·laboració entre el personal que ocupa diferents graus de responsabilitat dins de l'administració	Que l'administració promogui experiències de participació, pròpies, alienes i que es facin retorns a cada crida de participació
	Estar present en moments i espais significatius per a les persones joves	Pla integral de formació per l'ens	Formació i acompanyament a regidories de Joventut
	Càpsules educatives per a joves	Ús d'espais del territori i canvi en els seus usos	Espais de treball polítics - joves
	Horitzontalitat i rols en els espais de participació		Espais de treball entre regidories
	Credibilitat i utilitat dels espais de participació		Fer traspassos a polítics de forma directe jove- polític
	Foment de la convivència entre joves de diferents orígens		Fomentar la governança multinivell
ACCIONS TRANSVERSALS	Pla municipal/comarcal de Comunicació Inclusiva Espai – equip de treball i reflexió mixte Guia per revisar les accions vigents en clau interseccional Avaluació centrada en la Teoria del Canvi		

Font: elaboració pròpia

Pel que fa al **nivell més directe de treball amb les persones joves**, cal destacar que les joves organitzades mostren un alt coneixement tan de l'administració com del col·lectiu a on pertanyen i representen. Aquest fet els permet estratègicament saber com treballar, expressar-se, amb qui aliar-se, etc. Remarquen que fan política tot i no pertànyer a cap partit polític i que això els permet tenir bona relació amb el partit que governa al seu territori. A més, comenten que una de les seves estratègies és tensionar però sense recorre a la crítica pública, i que això els permet desenvolupar les seves accions i tenir accés a treballar conjuntament amb els diferents serveis dels ajuntaments, fet que està propiciant que s'estigui apostant cada any més per les polítiques de joventut, que hi hagi entrades noves a l'entitat i s'estigui vivint un relleu generacional molt positiu.

“Vam decidir que volíem ser un lobby de pressió amb l'ajuntament. (...) Vam ser molt consistents per aconseguir un espai (...)” (Jove)

Tot i aquesta bona relació amb l'administració, també expressen que eviten que se'ls consideri massa “institucionalitzats”, doncs comenten que per experiència, a l'hora de realitzar el seu activisme, no els hi és massa positiu de cara a les persones joves. Tanmateix, exposen que aquesta situació de “no posicionament radical” a una banda i altra, els hi està funcionant i que l'autoorganització sembla que molesta a l'administració i creuen que és perquè aquesta perd capacitat de decisió. En aquest sentit, unes altres joves consultades expliquen models d'acció comunitària que poden ajudar a trobar aquest equilibri entre *dins-fora* de l'administració, i corroboren algunes aportacions de la literatura revisada.

En aquest context, és compartit per les professionals i expertes consultades, la importància que les joves sàpiguen organitzar-se i moure's per aconseguir objectius individuals i col·lectius. Al respecte, es va observar la primera diferència entre les persones joves organitzades i les que no ho estan, atribuïble al fet que aquelles tenen major coneixement i bagatge per a relacionar-se amb les polítiques, el que els deixa en una posició de privilegi necessària de considerar. Aquest fet evidencia que és important que l'administració acompanyi, mostri, construeixi i visqui conjuntament amb totes les joves, i sobretot, amb les no organitzades i que solen patir situacions de desigualtat i discriminacions. Aquest procés, amb l'objectiu que s'empoderin i sigui efectiva la transformació desitjada. També es remarca tan per les joves organitzades com per les professionals que tot i que cada vegada hi ha més joves en situació de vulnerabilitat organitzades, encara és un repte incrementar aquest ascens i també aconseguir que els diferents espais de representació i de decisió no hi participin (només) joves vinculades en altres espais.

Un altre aspecte vinculat a la participació és que la gran majoria de les joves manifesten que ja se saben autoregular, que saben posar i identificar on son els límits, encara que perceben que la societat no ho creu de la mateixa manera. Relacionat amb aquest aspecte i com indiquen Martí i Rebollo (2007), els tres perfils consultats estan d'acord que el factor que determina que les persones participin és el **grau de decisió** que tenen en el procés. Per tant, és compartit per totes les informants que tenir capacitat de decisió fomenta la vinculació de les persones joves en espais i processos d'activisme i per tant, és un motor per apropar-se a la societat més justa i transformadora que s'anhela.

“Un projecte que amb allò es pot fer canvi real o la seva col·laboració pot ser una millora.”
(Jove)

Per acabar, vinculant la teoria amb els resultats, sorgeix una reflexió no prevista durant el disseny d'aquesta recerca que és rellevant d'exposar, i és que tot i que les professionals consultades coincideixen gairebé amb totes les aportacions, es detecta una diferència entre elles sobre en què es centra la participació impulsada per l'administració i conseqüentment, amb quins espais i temàtiques es fomenta i es promociona la participació juvenil en les polítiques juvenils. Doncs en els seus relats sí que hi ha un compromís a què les activitats que sorgeixin dels serveis siguin per iniciativa juvenil i organitzar-ho conjuntament, però per altra banda, es percep que no sempre s'aspira a què la participació prengui altres formes ni altres graus d'incidència. Això pot passar per factors propis de l'administració com pels interessos de les joves. Algunes possibles raons que es desvelen és que a nivell metodològic no sempre es té molt present que la participació és un procés i que a mesura d'anar-ho fent, hom es va engrescant i empoderant i que per tant, la lògica de treball requereix que es comença per accions petites fins i tot amb el risc de no avançar. Una altra raó pot ser perquè els perfils de joves amb qui es té relació no comptin amb interès i/o capacitat per impulsar i sostenir lo que suposa la participació. Tot això, complicat pel risc que les professionals de Joventut, per manca de formació, d'interès, de recursos, pel context d'intervenció, entre altres, no propiciïn ni ofereixin altres espais i fórmules més enllà d'activitats puntuals i concretes, perquè la participació tingui més incidència i es parli d'un grau de participació alt i amb això, d'un grau de decisió alt.

Per tant, es destaca que no totes les professionals parteixen de la mateixa idea sobre en quins espais i conceptes es fonamenta la participació juvenil, qüestió que sembla que també passa entre les joves ja que unes creuen en la seva capacitat mobilitzadora i d'incidència, i altres que els canvis són difícils d'aconseguir i que alguns són impossibles, i això les desmotiva.

En el cas d'Osona, i com s'ha comentat anteriorment, tot i haver alguns espais de participació juvenil, no hi ha la tradició ni la cultura d'organitzar-se ni de participar amb l'objectiu d'incidir en les polítiques públiques; tot i que les joves pateixen grans desigualtats, unes més que altres, tal i com es va evidenciant al llarg de la investigació.

En el **nivell de coordinació amb altres actors**, s'ha confirmat que el **treball transversal entre les àrees de l'administració és la clau** per donar resposta a la diversitat de situacions que viuen les joves i que hi ha àrees amb més experiència i compromís que altres. Així doncs, l'estratègia de treball en xarxa ha d'enfocar-se a **obrir noves col·laboracions** tan amb aquells serveis públics que compartim objectius com amb altres recursos del territori. Per tant, l'administració també ha de teixir aliances i sumar-se al treball que ja estan realitzant entitats i col·lectius i aproximar-s'hi des del respecte i adaptabilitat, oferint els seus serveis enlloc d'imposar i/o desvalorar la feina que s'hi realitza. Tal i com exposa la següent professional:

"Si l'administració diu que cal fer algu, tu com a barri dius...i què m'aporta això al casal?! (...)"

I és que es considera imprescindible l'existència d'espais de treball i de reflexió entre diferents professionals¹⁹ (públics, socials, privats) per posar en comú els seus coneixements, col·laborar, compartir objectius i les respostes que es donen davant les situacions cada vegada més complexes. Així, és important que la coordinació sigui legitimada per a totes les agents involucrades i que els càrrecs electes facilitin la seva existència i el treball que se'n desprèn. Aquesta coordinació, tal i com s'ha comentat, propulsen **canvis en la cultura organitzativa de**

¹⁹ Professionals especialitzats d'Igualtat, d'Immigració, Mediació, Comunicació, Participació, entre altres.

l'ens i en la **mirada en els processos de les polítiques**, i és imprescindible que tot el personal públic es formi per a fer-ho possible.

En referència al **nivell d'incidir en les decisions** de la política, les estratègies plantejades posen de manifest la relació entre incidència i comunicació que genera i permet l'administració. La diversitat juvenil del territori ha de ser coneguda i reconeguda pels càrrecs electes i també per la ciutadania, i que la responsabilitat de la incidència de les joves també ha de ser compartida. Les regidories, per exemple, s'han de conèixer-se entre elles, assolir compromisos propis i compartits i això pot ser garantia de la voluntat política de totes les regidores en relació amb les polítiques que afecten a les joves.

Pel que fa a la comunicació, que no és neutra ja que es troba condicionada per l'estructura sociocultural i econòmica de les persones que l'empren, cal ser conscient de com aquestes estructures creen relacions desiguals de poder, les quals es solen veure reflexades en el llenguatge que s'utilitza. I és clara la relació entre la capacitat de decidir i quins missatges (textuals, gràfics) emeten les polítiques amb o sense prejudicis, reproduint o minimitzant desigualtats, victimitzant o exaltant certes situacions, entre altres. És a dir, la manera en què es projecten les polítiques, tipus de llenguatge, canals de comunicació, etc., influeix directament convidant i/o rebutjant la participació i incidència de certs col·lectius de persones. En aquest sentit, alguns informants aporten que sovint es fan servir crides a participar en què la capacitat d'incidència en realitat, és baixa però que els missatges que es reben donen peu a altres interpretacions. A més, algunes joves critiquen que les vies per participar siguin generalment burocratitzades (processos llargs i digitals) i no s'emprin altres fórmules més directes *"cara a cara"*, i en tempos més *"reals"* per a les persones (moments, ubicacions, desenvolupament dels espais, etc.). I pel que fa a l'ús d'imatges amb ànim que siguin el màxim d'inclusives, cal posar especial èmfasi en no caure amb estereotips o creences que posin en evidència la manca de coneixement i/o d'interès a l'hora d'arribar a interpel·lar el màxim de persones diverses:

"És important evitar, com diu Lucas Platero, el risc Village People" (Expert)²⁰

Per la seva banda, les **accions transversals** en els nivells d'actuació posen èmfasi en tres estratègies clau per poder realitzar la resta d'accions, doncs com s'ha anat comentant i veient al llarg de la investigació, la política de joventut pren sentit quan interpel·la i se sent interpel·lada per altres polítiques. En aquest sentit, es posa èmfasi en comptar amb un equip de treball format per professionals de diferents àmbits, revisar les accions en clau interseccional per aprendre'n, reflexionar i incorporar-ho en d'altres accions de nova creació, i incorporar una avaluació compartida i entesa pel màxim de professionals i les persones/grups destinataris. Avaluació és un acte de responsabilitat democràtica i permet tenir punts de vista diferents sobre les intervencions i això és imprescindible en l'enfocament interseccional (AWID, 2004). També poden posar en valor el coneixement acumulat de les professionals i facilitar la planificació de les intervencions.

Una alternativa per avaluar es la **"Teoria del canvi"** ja que permet valorar l'impacte de les accions comunitàries, així com la seva sostenibilitat en el temps, i comptar amb hipòtesis que combinin la teoria, la pràctica i els elements polítics que solen influenciar sobre quines idees hi ha al davant del què es fa, quina és la mirada sobre el tema, què se suposa que aconseguim amb

²⁰ Lucas Platero és un reconegut acadèmic i activista de la causa LGTBI a Espanya.

el que es fa, etc. A més contempla diversos punts de vista de totes les persones implicades, permet emprar eines participatives, qualitatives i quantitatives fet que facilita tenir un anàlisi i valoracions més complertes. El darrer aspecte a destacar sobre aquesta metodologia és que seria convenient incloure indicadors interseccionals: indicadors de seguiment i impacte de les accions per a veure si es mantenen, disminueixen o augmenten les discriminacions dels eixos de desigualtat i veure què es pot fer per millorar aquelles menys satisfactòries de cara al futur.

Així també, sobre l'avaluació i com aporta una professional *“És important evitar blanquejar les dades (...) quan les recollim, analitzem (...)”*, ja que inconscientment hi ha la tendència de fer preguntes, construir indicadors des d'una mirada eurocentrista i per tant, no es tenen en compte les situacions que viuen les persones en els pols més oprimits i això distorsiona la realitat, i amb això les intervencions i les polítiques. Per tant, és important fixar-se de quina manera es fan les preguntes, es construeixen indicadors, quines i com es comparteixen les dades entre serveis, entre altres. Doncs son dades sensibles, i les persones es poden sentir fiscalitzades en tots els aspectes de les seves vides.

Finalment, precisar que totes les estratègies plantejades es consideren cabdals perquè les polítiques de Joventut d'Osona i d'altres indrets promoguin l'acció comunitària i siguin inclusives des d'un enfocament interseccional. Més enllà d'aquestes i per concloure l'anàlisi, s'han identificat una premisses rellevants, que conviden a reflexionar, a tenir presents en totes les fases dels processos de les polítiques i en els diferents nivells d'actuació, és a dir, en tota política pública amb enfocament interseccional:

- Totes les persones estem situades, com a mínim, en un eix de desigualtat, i els efectes de les posicions varien segons el temps i el lloc.
- Alguns eixos son més intensos que altres i hi ha identitats que no es poden transformar des de la posició d'opressió.
- La interseccionalitat no sempre és opressió i és interessant i de justícia buscar espais i moments per les persones que pateixen més desigualtats, per tal que participin des de posicions que les fa estar més situades als pols privilegiats.
- Davant situacions complexes, és imprescindible la participació activa de les persones que els hi afecta la situació, respostes transversals (entre serveis i coalicions amb la societat civil), i l'esforç per oferir solucions adaptades i innovadores (evitar fer el de sempre).
- Els drets son per a tothom, i quan no és així, és un privilegi. Alhora, és important diferenciar entre drets i interessos. Doncs tot i que el fet de participar és un dret, no significa que interressi exercir-lo.
- Les polítiques han de focalitzar-se en les històries d'èxit de les joves que pateixen més desigualtats, i no en la victimització d'aquestes. Les joves tenen capacitat d'agència i les polítiques, tan han de pal·liar les situacions de discriminació com tenir una mirada empoderadora cap a les joves.
- Cal definir els eixos de poder, ja que sinó els fa ser generadors de discriminacions/opressions interseccionals.

Una vegada conegudes les estratègies identificades i tenint com a base aquestes premisses centrals, a continuació es revisen les conclusions de tot el Treball realitzat.

8. CONCLUSIONS

Al llarg de la investigació s'ha exposat i contrastat la importància d'incloure l'enfocament interseccional a les polítiques juvenils, que és el que evidencia les desigualtats que viuen les joves, i per tant, els reptes i oportunitats que han de donar resposta les polítiques juvenils. A més, s'ha evidenciat que per aplicar aquest enfocament cal conèixer de primera mà les situacions de les joves i que és a través del vincle i de la seva participació activa en els processos de les polítiques i nivells d'actuació que es pot conèixer. Afegir també, que la participació es considera real i eficaç quan incideix i transforma des de l'acció comunitària, evitant els individualismes i fomentant que les desigualtats siguin col·lectives i per tant, l'organització i les respostes es construeixin col·lectivament.

Per tal de fer-ho possible i amb ànim d'aportar al debat i a establir un marc conceptual per aplicar l'enfocament interseccional i acció comunitària a les polítiques juvenils, s'han exposat unes **estratègies donant resposta a un dels reptes de la interseccionalitat** com ho és la seva aplicabilitat. Aquest objectiu, es considera que s'ha aconseguit, i tal i com es va poder veure en el marc teòric, s'ha abordat i analitzat els principals conceptes que aquest enfocament implica contrastat després, amb diverses persones vinculades al cas de estudi. I per tant, sí que té sentit abordar les polítiques de joventut inclusives des d'un enfocament interseccional i d'acció comunitària, ja que identifica, té en compte i treballa per a totes les diversitats juvenils, i a més, per a donar-hi resposta cal fer-ho comptant amb les joves i el seu entorn, és a dir, la comunitat.

Profunditzant en la cerca d'aquestes estratègies, la informació obtinguda no va permetre trobar-les de forma diferenciada per als processos de "disseny, implementació i avaluació" de les polítiques juvenils com plantejava el marc analític. En lloc d'això, els actors relleven una mirada transversal amb estratègies que han de contemplar-se en tots aquests processos, encara que sí que diferenciant els nivells d'actuació que el marc analític també contemplava.

D'aquesta manera, d'aquest treball emergeix com un aspecte clau, la necessitat que les polítiques juvenils es concebin transversalment, com una forma de donar resposta a la complexitat de la gran varietat de realitats que viuen les persones joves. La transversalitat de les polítiques públiques juvenils per tant, és del tot imprescindible per a l'enfocament interseccional, sent un objectiu que hi hagi una coordinació per transversalitzar els diferents eixos de desigualtat que viuen les joves . Per aconseguir-ho, un primer pas és identificar com s'aborden les desigualtats a l'ens públic, i com s'entenen cadascun dels eixos.

Per altra banda i respecte a la participació, el fet que es defineixi clau en les polítiques de Joventut catalanes i al PNJCAT²¹, es considera favorable des d'aquesta recerca, ja que té repercussió nacional i marca les línies de treball de les polítiques de Joventut i com han aportat les autores i les informants consultades, la metodologia comunitària i participativa és idònia per a treballar amb persones heterogènies.

Un altre objectiu era el d'oferir eines i recomanacions pràctiques a les professionals no només de Joventut, sinó a altres que tenen incidència a la població jove, per tal d'aplicar al seu dia a dia aquesta mirada inclusiva, interseccional i comunitària. En aquest sentit, les estratègies descrites

²¹ Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2010-2020 (vigent actualment).

s'espera que puguin ser un full de ruta, d'utilitat, sent conscients que existeixen dificultats i limitacions àmpliament exposades a l'anàlisi.

Com a últim objectiu, fer retorns adequats i adaptats als agents col·laboradors i amb altres vinculats a les polítiques juvenils, es preveu realitzar-los un cop finalitzada la investigació, i es creu imprescindible fer-ho perquè els retorns posen en valor, entre altres aspectes, la participació i compromís de les persones, ajuda a donar sentit al propi fet de participar i pot fomentar que les persones hi vegin sentit i puguin repetir en participar d'altres espais/moments. Aquests retorns es faran sempre que sigui possible en persona i està previst que es complementin, de moment, amb una sessió amb les professionals de Joventut de la comarca d'Osona i una amb la consellera de Joventut i d'Igualtat.

Tot això, requereix considerar que entre les mateixos professionals de Joventut, la participació s'entén de maneres diferents, qüestió que si no s'aborda serà difícil definir objectius i metodologies comunes, necessàries per aquest enfocament. A més, en aquelles accions transversals amb altres serveis i que contemplin la participació, aquest aspecte també es dona i genera frustració i cert desencant en veure que no totes les professionals aspirem als nivells més alts de participació: co creació i autogestió, ja que són els que es considera que porten a la transformació real tan de la vida de les joves com de l'administració i les polítiques. A més, ha sorgit un problema vital d'abordar i és que es considera que la desvalorització de les joves es reflexa en els serveis de joventut. Estic segura que si el públic objectiu i/o la raó de ser del servei socialment estigués més ben considerat, això es repercutiria en què les polítiques de Joventut es considerarien tal i com s'han de considerar: imprescindibles, que interpel·len a totes les polítiques i que les joves són subjectes polítics, motors de canvi.

Respecte a les dificultats o limitacions del propi procés de recerca, la primera ha estat la manca de temps per poder dedicar al treball per la resta d'activitats paral·leles al màster, i la segona, tal i com es va comentar al marc teòric, l'enfocament interseccional s'ha estudiat més que no pas portat a la pràctica. En aquest sentit, ha suposat un esforç, per una banda, per la cerca d'experiències al territori i no només en l'àmbit de la Joventut, i per altra, analitzar la pròpia pràctica professional detectant quins aspectes i moments poden transformar-se i adoptar aquesta mirada més inclusiva i realista. Pel que fa a les tècniques emprades, tot i que estic satisfeta de les dades obtingudes, m'hagués agradat poder realitzar més grups de discussió o entrevistar a un col·lectiu de joves que pateixen discriminacions, per aprofundir i entendre millor les seves situacions, saber com s'organitzen, què prioritzen a l'hora de participar, entre altres.

Com a **línies de futur** es creu que la investigació és una oportunitat a nivell de Catalunya per concebre i impulsar les polítiques amb els enfocaments interseccional i comunitari ja que s'ha demostrat que prenen sentit plegades. L'aplicabilitat d'aquestes polítiques facilitaran que els serveis de Joventut s'animin a incorporar-les i també els suports econòmics, tècnics i materials es centraran en aquests aspectes i a més, el nou PNJCAT²², que operativitza la llei de Joventut i que marca les línies de treball de les polítiques a 10 anys vista, hi ha constància que van en consonància amb la present investigació.

Pel que fa a Osona, el Pla Comarcal de Joventut actual és vigent fins el 2023, i és una gran oportunitat que el proper pla es concebi i s'elabori en clau interseccional i comunitària, entenent

²² Pla Nacional de Joventut de Catalunya.

que serà un planificació experimental i alhora pionera, doncs explícitament no s'ha realitzat cap planificació semblant a Catalunya. També es remarca com a oportunitat que aquesta nova manera de concebre les polítiques de Joventut s'ha d'anar formalitzant al dia a dia i en aquest sentit, a nivell comarcal s'està elaborant una guia auto diagnòstica sobre l'estat dels equipaments juvenils i com incorporar també estratègies per aconseguir que aquests espais per a joves siguin atractius, igualitaris i segurs per el màxim de joves possible, i que siguin espais de referència no només per a ells sinó també per la resta de serveis, recursos i col·lectius del municipi/barri. També es vol seguir desenvolupant les estratègies sorgides per comptar amb una guia pràctica per a professionals amb l'objectiu que les incorporin a la seva pràctica professional.

A més, aquestes consideracions es preveu, de manera gradual i en la mesura que sigui possible, anar-les incorporant dins el Servei Comarcal de Joventut i al projecte Altaveu Jove d'Osona, i que vagi penetrant en la resta de serveis de Joventut, tan de la comarca com a la resta del país.

Totes aquestes línies de futur son clarament uns reptes a assolir per les limitacions abans esmentades i per la dificultat ja coneguda que les joves no tenen massa tendència a participar de forma sostinguda i que hi ha manca important de cultura participativa a la societat. No obstant, hi ha alguna altra manera de dissenyar, impulsar i avaluar polítiques de Joventut que no sigui incorporant les joves i/o als recursos que ja estan donant resposta a les situacions de vulnerabilitat?

Per acabar, remarcar que situar les persones joves al centre de les polítiques és prendre en consideració la situació diferencial d'aquestes en funció de l'edat i d'altres eixos de diversitat i desigualtat, i ajuda a identificar i intervenir en les desigualtats entre col·lectius. Els procediments, les pràctiques i els espais de decisió de l'administració s'han de modificar per donar pas a aquesta nova manera de fer efectives les polítiques públiques.

Calen passos valents i esforços titànics per canviar les lògiques de les polítiques públiques, doncs encara que hi hagi consciència en les polítiques de joventut, aquestes prenen sentit i rellevància quan entren en joc amb altres polítiques. I és aquí on es veu la principal i gairebé única dificultat per aconseguir comptar amb polítiques juvenils inclusives interseccionals, participatives i comunitàries.

9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Alcántara, A. (2017). *Joves: Corresponsabilitat i Empoderament. Article de la ponència en el marc de la trobada Nacional de Joventut*. Departament de Drets Socials, Generalitat de Catalunya.
- Alcántara, A. (2019) *Servicios públicos, motores de la acción comunitaria. Estudio exploratorio de 4 casos*. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.
- Alfama, E. I Cruells. M (2010). *Procés de transversalització de la perspectiva de gènere. L'experiència de l'Ajuntament de Terrassa*. Institut de Ciències Polítiques i Socials, UAB. Catalunya.
- Alinsky, S. (1971) *Tratado para radicales. Manual para revolucionarios pragmáticos*. Madrid: Traficantes de sueños.
- AWID, Associació pels drets de les dones i el desenvolupament (2004). *Interseccionalidad: una herramienta para la justicia de género y la justicia económica. Derechos de las mujeres y cambio económico*, [en línia], n.9, agost 2004. https://www.awid.org/sites/default/files/atoms/files/interseccionalidad_-_una_herramienta_para_la_justicia_de_genero_y_la_justicia_economica.pdf
- Ayala, M. (19 de gener de 2021). *Paradigma interpretativo*. Liferder. <https://www.liferder.com/paradigma-interpretativo-investigacion/>
- Bacqué, M. i Biewener, C. (2016). *El empoderamiento. Una acción progresiva que ha revolucionado la política y la Sociedad*. Barcelona: Gedisa.
- Barbero, M. i Cortés, F. (2005). *Trabajo comunitario, organización y desarrollo social*. Barcelona. Alianza Editorial. *Cuadernos de Trabajo social*, 24, 166-167.
- Blanco, I. (2021) Mòdul 2 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. – Innovació social i polítiques contra la segregació urbana. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Brugué, Q. (2021) Mòdul 1 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. – Participació i governança en les polítiques públiques. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Brugué Q. (2021) *Organizaciones que saben, organizaciones que aprenden*. Universitat de Girona, Catalunya.
- Brugué, Q., Boada, J. I Blanco, I. (2013). *Els motors de la innovació a l'administració pública*. Escola d'Administració Pública de Catalunya. Barcelona. https://eapc.gencat.cat/web/.content/home/publicacions/col_leccio_estudis_de_rece_rca_digital/5_motors_innovacio_administracio_publica/erd_05_els_motors_de_la_innovacio.pdf
- Brugué, Q., Pindado, F. I Rebollo, O. (2015). *Democràcia local en temps d'incertesa*. Institut de Govern i Polítiques Públiques. Associació Catalana de Municipis https://www.acm.cat/sites/default/files/publicacions/fitxers/livre_democracialocal.pdf

- Casas, M. (2011). *Una mateixa realitat, diverses perspectives*. Carpeta de recursos sobre acollida i gestió de la diversitat per a professionals de joventut. Barcelona: Departament de Benestar i Família, Generalitat de Catalunya.
- Chrenshaw, K. (1989). *Cartografiando los márgenes: Interseccionalidad, políticas identitarias, y violencia contra las mujeres de color*. Originalment publicat a la revista Stanford Law review, número 43, p. 1.241-1.299. Recuperat a: <https://www.uncuyo.edu.ar/transparencia/upload/crenshaw-kimberle-cartografiando-los-margenes-1.pdf>
- Coll-Planas, G., Solà-Morales, R., (2018). Guia per incorporar la perspectiva interseccional a les polítiques locals. Ajuntament de Terrassa.
- Costas, E., Ferrer, C., Taberner, P. i Cots, S. (2022) *Les persones joves a Catalunya. Diagnosi de la situació actual i escenaris futurs. Informe núm. 6 de l'Observatori Català de la Joventut* Departament de Drets Socials, Generalitat de Catalunya
- Fitó, A. (2021) Mòdul 2 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. – Avaluació de les polítiques socials. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Font, J. I Vargas, G. (2019). Unitat 5 Curs sobre Polítiques Locals de Joventut. Acció comunitària. Agència Catalana de la Joventut de la Generalitat de Catalunya i Escola de l'Administració Pública de Catalunya.
- Gallego, R. (2021) Mòdul 2 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. – Introducció a les Polítiques Públiques. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Godàs, X. (2021). *De les comunitats a l'acció social: reptes i dilemes*. [Conferència inaugural]. Congrés Inclusió Social, Vic, Catalunya.
- Godàs, X. i Morales, E. (2021) Mòdul 1 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. - Conflicte, comunitat i empoderament col·lectiu. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Grup *Divers Joves d'Osona*. (2021, 27 juliol). [Vídeo]. Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=TQTioz9RZbU>
- Guiu, H., Espluga, E., Trull, C. (17 de març de 2022) *Com cal orientar les noves polítiques de joventut davant els nous reptes?* [Taula rodona] Congrés de la Joventut de Catalunya, Mataró. Catalunya
- Idescat (2021) Població d'Osona. [base de dades] Generalitat de Catalunya.
- Idescat (2020) Població jove d'origen estranger. [base de dades] Generalitat de Catalunya.
- Jornada TIAF (13 de maig de 2022) *Participació d'infants, adolescents i famílies: marge per créixer*. UVIC, Catalunya.
- Klaus, K. (1997). Metodologia de anàlisis de contenido. Teoría y práctica. Barcelona: Paidós.

<https://books.google.es/books?id=LLxY6i9P5S0C&printsec=frontcover&hl=es#v=onepage&q&f=false>

- Klinenberg, E. (2021) *Palacios del pueblo. Políticas para una Sociedad más igualitaria*. Madrid: Capitan Swing.
- Llei 33/2010 d'1 d'octubre, de Polítiques de Joventut. Diari oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 5731, del 8 d'octubre de 2010. <https://www.parlament.cat/document/nom/TL134.pdf>
- López, M. (2019). Unitat 4 Curs sobre Polítiques Locals de Joventut. Interlocució i participació juvenil. Agència Catalana de la Joventut de la Generalitat de Catalunya i Escola de l'Administració Pública de Catalunya.
- Marchioni, M. (1988). *Del sistema educativo tradicional a la animación sociocultural: Lecciones de la experiencia internacional*. En *Varios Autores. Una educación para el desarrollo: La animación sociocultural*, 55-62. Madrid: Fundación Banco Exterior.
- Marchioni, M. (2007). *Comunidad, participación y desarrollo. Teoría y metodología de la intervención comunitaria*. Madrid: Editorial Popular, S.A.
- Margalet, O., Moreno, S. I López, G. (17 de març de 2022) *Les múltiples dimensions de l'emergència generacional*. [Taula rodona] Congrés de la Joventut de Catalunya, Mataró. Catalunya
- Martí, J. I Rebollo, O. (2007). *Participació ciutadana: bases, mètodes i tècniques*. Papers de participació ciutadana. Diputació de Barcelona.
- Morales, E. i Rebollo, O. (2014) *Potencialidades y límites de la acción comunitaria como estrategia empoderadora en el contexto actual de crisis*. Revista de Treball Social. Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, n. 203, p. 9-22.
- Morales, E. (2021) Mòdul 3 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària.-Dinamització comunitària. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Ngozi Adichie, C. (2016). *Tothom hauria de ser feminista*. Edicions 62.
- Oficina del Pla Jove i Oficina de Participació Ciutadana (2010). *La Participació del jovent en les polítiques locals de Joventut*. Àrea d'Igualtat i Ciutadania, Diputació de Barcelona.
- Ozturk, G. (2022)) Mòdul 4 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària.-Tècniques i instruments de la metodologia qualitativa I i II. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2010-2020, Direcció General de Joventut. Departament de Drets Socials, Generalitat de Catalunya.
- Prieto, R., Alberich, N., Ndiaye, M., Zabala, A. i Abelló, J. (2019). Unitat 1 Curs sobre Polítiques Locals de Joventut. Diversitat, desigualtat i inclusió. Agència Catalana de la Joventut de la Generalitat de Catalunya i Escola de l'Administració Pública de Catalunya.

- Rebollo, O. (2021) Mòdul 3 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. - Organització i acció comunitària. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Rebollo, O. (2012) *La transformación social urbana. La acción comunitaria en la Ciudad globalitzada*. Gestión y Política Pública, Centro de Investigación y Docencia Económicas, A.C. Distrito Federal, México
- Rebollo, O., Morales, E., Gonzalez, S. (2014) *Guia Operativa d'avaluació de l'acció comunitària*. Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Ajuntament de Barcelona. Barcelona
- Rodó -de- Zárata, M. *Geografies de la interseccionalitat: llocs, emocions i desigualtats. Treballs de la Societat Catalana de Geografia* [en línia], desembre 2016, vol. 82, p. 141-163, <http://revistes.iec.cat/index.php/TSCG>
- Ruiz Olabuénaga, J.I. (2007). *Metodología de la investigación cualitativa.*, 1-342. Universidad de Deusto, Bilbao.
- Servei Comarcal de Joventut (2020). *Pla Comarcal de Joventut d'Osona 2020-2023*. Consell Comarcal d'Osona.
- Sales, T. (2017). *Repensando la interseccionalidad des de la teoria feminista. AGORA, papeles de Filosofia*, 36/2: 229-256. [en línia] <http://dx.doi.org/10.153/ag.36.2.3711>
<https://revistas.usc.gal/index.php/agora/article/view/3711>
- Servei de Suport als Serveis Socials Bàsics, Diputació de Barcelona. (2021) *Diagnosi d'inclusió i exclusió social per l'elaboració del Pla Local d'Acció comunitària inclusiva de la comarca d'Osona (PLACI)*. Consorci d'Osona de Serveis Socials, Catalunya.
- Vilà, T. (2021) Mòdul 2 Màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària. – Models de gestió de les polítiques públiques. Debat sobre els nous paradigmes. Institut de Govern i Polítiques Públiques, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Yo, Daniel Blake. (2019, 28 agosto). [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=0Oy-fxrXfS0&t=4s>

10. ANNEXOS

Pautes de les entrevistes semi estructurades realitzades a les persones joves:

Entrevista 1:

1. Què és la vostra entitat i com funcioneu internament
2. Quina relació teniu amb l'ajuntament?
3. Amb qui i com teixiu aliances?
4. Perquè creus que hi ha persones joves que no participen?
5. Quins incentius creus que podrien potenciar que la gent jove participés?
6. Quin format/espais poden cridar l'atenció per fomentar la participació?
7. Hi ha algun altre aspecte que no hem parlat i vols compartir?

Entrevista 2:

1. Pateixes o has patit alguna discriminació per ser com ets?
2. Observes diversitat de joves al teu voltant? Quines diversitats?
3. T'has sentit mai descuidat/cuidat per algun servei públic?
4. Creus que és interessant que l'administració us tingui present a les persones joves?
5. Què et va engrescar a apuntar-te a l'Altaveu Jove d'Osona? Punts forts i punts febles de la teva experiència, i propostes de millora.
6. Compartint temps amb professionals, què t'agrada, què no, què trobes a faltar, etc.
7. Tens relació amb altres persones trans?
8. Què entens per participar?
9. Quines coses et conviden a participar, i quines no?
10. Com hauria de ser un espai còmode perquè hi participessis?
11. Com creus que es podria aconseguir que les persones joves, tan les diverses com les *normalitzades*, treballessin juntes per objectius comuns?
12. Hi ha algun altre aspecte que no hem parlat i vols compartir?

Entrevista 3 i 4:

1. Quins prejudicis i estereotips creus que té la societat cap a tu, i cap a les persones joves?
2. Observes diversitat de joves al teu voltant? Quines?
3. Quines potencialitats creus que teniu les persones joves?
4. T'has sentit mai descuidat/cuidat per algun servei públic?
5. Creus que és interessant que l'administració us tingui present a les persones joves?
6. Com creus que es podria fer perquè els polítics coneguessin més les vostres realitats com a joves? I com creus que podrien treballar plegats?
7. Com creus que l'administració podria ser més pròxima a les persones, fent què?
8. Creus que té sentit que les polítiques de Joventut es facin conjuntament amb altres serveis públics? I amb entitats, col·lectius, ...?
9. Quines coses et conviden a participar, i quines no?
10. Com creus que es podria aconseguir que les persones joves, tan les diverses com les normalitzades, treballessin juntes per objectius comuns?
11. Què et va engrescar a apuntar-te a l'Altaveu Jove d'Osona? Punts forts i punts febles de la teva experiència, i propostes de millora.
12. Hi ha algun altre aspecte que no hem parlat i vols compartir?

13. Pregunta personalitzada que s'adapta a cada una de les entrevistes segons el perfil de la persona entrevistada:
- a. Ets militant en una organització d'estudiants. Què t'aporta, i què opines de la manera en com us organitzeu?
 - b. Participes en diferents iniciatives socials. Perquè i què t'aporta participar-hi?

Pautes de les entrevistes semi estructurades realitzades a les persones expertes:

Entrevista 6:

1. Reflexions al voltant de la innovació a l'administració
2. Aportacions sobre com aconseguir que l'administració sigui més oberta i trenqui amb la inèrcia que sol arrossegar
3. Com arribar a joves diversos (i que no siguin els de sempre) i de manera estable
4. Reptes de l'administració per donar respostes a les persones joves diverses

Entrevista 7:

1. Per ser inclusius, anomenar "joves diversos"?
2. Altres experiències d'interseccionalitat aplicable
3. Oportunitats i riscos de la interseccionalitat portada a la pràctica
4. Quin és el mínim d'eixos que es pot treballar per considerar-se interseccional?
5. Els ODS son una oportunitat?
6. Bibliografia de referència

Entrevista 8:

1. Aportacions d'acció comunitària a la Joventut
2. Reflexions sobre les resistències que presenta la metodologia comunitària (polítiques, organitzatives i afectives)
3. Dret a participar
4. Factors a tenir en compte quan parlem de participació des de mirada comunitària i interseccional
5. El consens és la millor estratègia metodològica en el treball comunitari?

Pautes de les entrevistes semi estructurades realitzades a les persones professionals

Entrevista 9:

1. Quina vinculació té per a tu l'acció comunitària i la participació?
2. Com creus que és possible que diferents grups de joves participin junts?
3. Quines experiències d'acció comunitària amb joves em recomanes perquè formin part del treball de camp?
4. Quins aspectes creus que caldria tenir en compte a l'hora de dissenyar espais de treball conjunt entre professionals i persones joves diverses?
5. Hi ha algun altre aspecte que no hem parlat i vols compartir?

Entrevista 10:

1. Quin tipus de preguntes em recomanes per obtenir dades sobre com les persones joves viuen els eixos de desigualtat que els travessen?
2. Conversa sobre quins son els eixos de desigualtat més escaients a tenir en compte en la població jove.
3. Conversa sobre la importància d'analitzar les mirades i discursos dels diferents serveis que interpel·len a la joventut (Habitatge, Promoció econòmica, etc.)
4. Com creus que és possible que diferents grups de joves participin junts?
5. Quins aspectes creus que caldria tenir en compte a l'hora de dissenyar espais de treball conjunt entre professionals i persones joves diverses?
6. Hi ha algun altre aspecte que no hem parlat i vols compartir?

Entrevista 11:

1. Procés de transformació de l'administració local cap a una perspectiva interseccional
2. Grau d'aplicabilitat de la interseccionalitat a l'ens local
3. Quin rol hi té el servei de Joventut
4. Hi ha algun altre aspecte que no hem parlat i vols compartir?

Entrevista 12:

1. Rol dins del projecte.
2. Com és la vida en un espai gestionat per a joves: dinàmica, facilitats, dificultats, etc.
3. Com es treballa la participació i la diversitat cultural.
4. Relació amb els altres serveis de Joventut del territori (públics com nascuts des de la ciutadania)
5. Relació amb la comunitat.
6. Quins factors creus que conviden a participar? I quins no?
7. Hi ha algun altre aspecte que no hem parlat i vols compartir?

Grup de discussió adreçada a joves. Desenvolupament sessió:

1. Dinàmica "Posem-hi nom": anotar la primera paraula que ve al cap i posada en comú: Administració, participar, prendre decisions, empoderar, jove, desigualtats socials, diversitat.
2. Visualització del vídeo de l'Altaveu Jove d'Osona i recull d'impressions.
3. Debat:
 - Què enteneu per participar?
 - Participaríeu a l'Altaveu Jove d'Osona? Perquè?
 - Com creieu que es podria aconseguir que les persones joves (diverses i *normalitzades*) treballéssiu juntes per un objectiu en comú?
 - Quines coses us conviden a participar? I quines no?
 - Perquè creieu que hi ha persones joves que no participen?
 - Quins temes us preocupen com a joves?
 - Us sentiríeu còmodes treballant aquests temes que us preocupen amb: altra gent jove, amb tècnics/ques, amb persones expertes en el tema, amb altres persones, veïns/veïnes, etc.